

Feszültségek az eurokrácián belül ? Szociomorfológiai szemlélet

Didier Georgakakis¹
Kapcsolat : georgakakis@me.com

NB. E tanulmány első tervezetét a European Union Studies Association két évente megrendezésre kerülő találkozóján mutatták be, Los Angeles, 2009. április. Köszönet Alex Warleigh- Lacknak (aki a panel vitavezetője volt) és a többi résztvevőnek az észrevételeikért. Ez a rövidebb és részben megújított szöveg új adattáblákat tartalmaz. Mivel a dolgozat még folyamatban van, ezek az adatok még tovább kiegészíthetők. Köszönöm, hogy idézésért kapcsolatba léphet velem.

Összefoglalva.

Az Európai Bizottság magas rangú tisztviselőinek és tagjainak életrajzának és életútjának elemzése alapján ez a tanulmány azt sugallja, hogy az uniós intézményeken belül a közelmúltban kialakult sok polémia (mint például a Verheugen-vita, a Kinnock-reform stb.) a társadalmi-morfológiai átalakulásokból eredő feszültségek kifejeződése. Egyszerűen fogalmazva, a Bizottság tagjai és tisztviselői közötti szakadék még soha nem volt ilyen széles e téren. Úgy tűnik, hogy a biztosok a politikai tőkében gyarapodnak az európai politika iránti szakmai elkötelezettség rovására, ami például az EU politikai terében való részvétel minimális fokát vagy az ehhez a térhez kapcsolódó tőkék felhalmozását jelenti. Ezzel szemben úgy tűnik, hogy a legmagasabb rangú tisztviselők egyre inkább az európai tőkét termelő intézményekbe való hosszú távú befektetésnek és ezzel párhuzamosan az európai tőke felhalmozásának köszönhetik pozíciójukat, amely általános tendencia értelmében a Kinnock-reform és tágabb értelemben a 2000-es évek közepét jellemző politikai kérdések konjunktúrájában pontosan megkérdőjelezhető. A politikai és adminisztratív elit differenciálódási vagy dez-differenciálódási folyamatainak hagyományos kérdésén túlmenően ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy kiemeljük az EU esetében e személyzeti kategóriák közötti egyedi kapcsolatot, és nagyobb mértékben rámutassunk az ideiglenes és időszakos uniós elit és a személyzet közötti ellentétre, amely az európai intézmények sajátos és egyenlőtlen objektiválódási folyamatának helyes mutatójának tűnik.

---

¹. Didier Georgakakis a strasbourgi Sciences-Po Egyetem politológia professzora, ahol az európai politikai szociológia Jean Monnet tanszékét tölti be, és az európai politika mesterképzést vezeti. Korábban az Európai Politikai Szociológiai Központ (GSPE, CNRS) igazgatója volt, emellett az Institut Universitaire de France junior tagja és az Európa Kollégium (Brugge) vendégprofesszora. Jelenlegi kutatásainak középpontjában az európai vezető tisztségviselők szociológiája és az EU intézményi és igazgatási terének a 1995. <http://web.me.com/georgakakis/> óta bekövetkezett átalakulása áll.

Kezdjük egy anekdotával. A *Süddeutsche Zeitung* című német napilapnak októberben adott interjújában az akkor 62 éves, második ciklusra megbízott német biztos, Verheugen kijelentette, hogy "az elmúlt tíz év fejlődése olyan sok jogkört adott a legmagasabb szintű tisztviselőknek, hogy a 25 biztos legjelentősebb politikai feladata most ennek a rendszernek az ellenőrzése". Majd így folytatta: "amikor a tisztviselők bizonyos nyilatkozatait olvasom, zavarba jövök, a hangnemből technikai, arrogáns és lekezelő", majd megjegyezte: "a biztosok és a magas rangú tisztviselők között állandó harc folyik. Néhányan közülük úgy gondolják: a biztos úr az öt éves megbízatása után úgyis elmegy, ő csak egy bérlő a házban, míg én itt maradok". Kijelentése nem maradt észrevétlen, és azonnali felháborodást váltott ki közösségi körökben. Nem sokáig váratott magára a visszavágás, akár a biztos kollégái, akár a Bizottság főtitkárnője, akár a tisztviselői szakszervezetek részéről. Olyannyira, hogy a következő héten a biztos megpróbált visszakozni főigazgatóságának tisztviselői előtt: "Szeretlek benneteket, de félreértettetek" - sietett mondani.

Többféleképpen lehet értelmezni ezt az epizódot. Az európai politikai játszmat tekintve a Verheugen-polémia mindenekelőtt "politikai puccsnak" tűnhet. A brüsszeli "bürokratikus Moloch" költségcsökkentésére irányuló német nyomásnak megfelelően - ahogyan arra Jean Quatremer francia 1992újságíró joggal rámutatott - , a Helmut Kohl által megalkotott kifejezéssel összhangban², ez a német elnökség szempontjából a német kormánnyal való összezárást jelenti, esetleg annak napirendjének befolyásolását. Ezt tehát egy újabb "puccsnak" kell tekinteni egy olyan sorozatban, amely a Delors-korszak vége óta, különösen a Santer lemondása által okozott "válság" révén, az Európai Bizottság és annak politikai és igazgatási szervezetének újradefiniálásában játszik szerepet.

De az ilyen polémiát is lehet névértéken venni. Ez a polémia valóban felveti a biztosok és a bizottsági tisztviselők közötti kapcsolatok átalakulásának problémáját. Ha ezeket a kapcsolatokat sokáig úgy tekintették, mint amelyek - legalábbis látszólag - a Közösség javát szolgálják, a Bizottság elmúlt tíz éve megmutatta, hogy a mechanikus szolidaritás, amely látszólag egyesítette a testületet és a Bizottság tisztviselőit, többször is megtört: a tisztviselők sztrájkja (Georgakakis, 2002), a Santer-bizottság alatti botrányok (Georgakakis 2000), a reformmal szembeni kritika és ellenézés (Ellinas, Suleiman 2008; Bauer 2008). Még az a kérdés is felmerül, hogy az ilyen jelenség nem újdonság-e az intézmények jelenlegi működési feltételeiben (Wille 2009).2007,

Ebben a cikkben ezekre az értelmezésekre építve azt a hipotézist kívánjuk felvetni, hogy az ilyen polémia a résztvevők pozícióstruktúrájának mélyreható átalakulásából (szocio-morfológiai átalakulásából) származó feszültségek egyik kifejeződése. Egyszerűen fogalmazva, a Bizottság tagjai és tisztviselői közötti szakadék még soha nem volt ilyen széles e téren. Ami a biztosokat illeti, úgy tűnik, hogy a politikai tőkében egyre inkább gyarapodnak a

². <http://bruxelles.blogs.liberation.fr/>

az európai politikában való szakmai elkötelezettség rovására, ami például az EU politikai terében való részvétel minimális fokát vagy az említett térhez kapcsolódó tőkék felhalmozását jelenti. Ami a vezető tisztségviselőket illeti, úgy tűnik, hogy pozíciójukat egyre inkább az európai tőkét termelő intézményekbe való hosszú távú befektetésnek és ezzel párhuzamosan az európai tőke felhalmozásának köszönhetik, egy általános tendencia, amelynek értelme éppen a Kinnock-reform és tágabb értelemben a 2000-es évek közepét jellemző politikai kérdések konjunktúrájában kérdőjeleződik meg.

A politikai és adminisztratív elit differenciálódási vagy dez-differenciálódási folyamatainak hagyományos kérdésén túl ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy kiemeljük az EU esetében e személyzeti kategóriák közötti egyedi kapcsolatot, és nagyobb mértékben rámutassunk az ideiglenes és időszakos uniós elitek és a személyzet közötti ellentétre, amely az európai intézmények sajátos és egyenlőtlen objektiválódásának helyes mutatójának tűnik. E megállapítás alátámasztására a Bizottság magas rangú és magas beosztású tisztviselőinek, majd a biztosok pályafutását elemezzük egymás³ után.

Megjegyzés az elméleti és módszertani keretről

Ez a cikk az elitek szociológiájának történelmi (Rheinhart 1996, Charle 2001, 2005) és szociológiai kutatások (Bourdieu 1994, 1998; Scott 2007; Savage & Williams 2007) fejleményeit dolgozza fel. Ellentétben azokkal a tanulmányokkal, amelyek adott pozíciókat használnak az elitek meghatározására, ezek a kutatások az elitek elitként való konstruálásának társadalmi folyamatait hangsúlyozzák. Kiemelik ezen elitek társadalmi lehorgonyozottságát (kevésbé az eredetileg hozzájuk tartozó társadalmi osztály, mint inkább az általuk kialakított középtávú társadalmi stratégiák szempontjából) és kapcsolatuk szerkezetét is, mindkettőt a társadalmi tőkék (itt például a többé-kevésbé nemzeti vagy európai karrierek során felhalmozott erőforrások és hitelek) eltérő birtoklása strukturálja. Ezek a különbségek és az általuk indukált szakadékok a vizsgált társadalmi terek (Fligstein 2001) és különösen a politikai rezsimok (Charles 1997; Dogan, Higley 1998) dinamikájának, vagy tágabban a hatalmi mező különböző állapotainak (Bourdieu 1996/1994.) alapelvei.

Ezekkel az elméletekkel kapcsolatban e tanulmány egyik - más tanulmányokban (Georgakakis 2008) kifejezettebbé tett - alaptézise az az elképzelés, hogy az európai intézmények társadalmi mezőként elemezhetők, amelyet bármely más mezőhöz hasonlóan a fontos erőforrások egyenlőtlen elosztása és egyidejűleg az ezen erőforrások legitimitásának vagy értékének meghatározásáért folytatott küzdelem strukturál. A különböző szerzők közül, akik ezt a koncepciót az EU keretében használják vagy tárgyalják (Kauppi 2005, Stone 2007, Cohen, Dezalay, Marchetti 2007, Fligstein 2008, Vauchez, 2008), én azt állítom, hogy ennek az intézményi mezőnek az eredetisége abban rejlik, hogy politikai súlypontját egy európai ideiglenes személyzet foglalja el, míg az adminisztratív magot az EU állandó munkatársai. Ez a jellegzetesség jelentős különbséget jelent a legtöbb konstituált politikai mezőhöz képest, és a politikai mezők elméletének bizonyos szempontjainak újragondolását sugallja. Azt állítom, hogy ennek messzemenő hatásai vannak az EU működésére. Megválasztja az Európáról alkotott különböző elképzeléseket, azokat, amelyeket képviselnek, illetve a mező szereplői által osztott (vagy nem osztott) cselekvést, és tágabb értelemben az EU általuk történő felhasználását. Mélyebb szinten pedig e központi tér objektiválási és intézményesülési képességeit terheli, és a gyakori feszültségek és "válságok" középpontjában áll.

³. Köszönet Jean-Yves Bartnak és Patrice Cochet-Balmetnek a fordításhoz nyújtott segítségükért.

Ennek bemutatásához olyan eszközökhöz folyamodunk, amelyek az egyéni és kollektív életrajzok tanulmányozásának kedveznek. A statisztikai elemeket a főigazgatókra vonatkozó adatbázisból merítjük, amelyet az Európai Politikai Szociológiai Központ (GSPE-Strasbourg) állított össze 2001-től napjainkig. Ezt az adatbázist a MISHA program (Maison des Sciences de l'Homme d'Alsace) finanszírozta, és nemcsak számos klasszikus tulajdonságot (nem, életkor, tanulmányok, szakma stb.) integrál, hanem évről évre nyomon követi az ügynökök teljes pályafutását. Ez lehetővé teszi számunkra, hogy ne csak az utolsó betöltött pozíciót vegyük figyelembe, és nagyobb mértékben tipizáljuk az ügynökök pályáját és karrierjét (bár sokuk esetében még mindig sok elég pontos elem hiányzik a társadalmi eredetről). További részletek erről az adatbázisról, valamint a használatának előfeltételeiről a Georgakakis, De Lassalle 2004, 2009 című könyvben található, és szeretnék köszönetet mondani annak a sok kollégának, aki hozzájárult az adatbázishoz, különösen Marine de Lassalle-nak, Philippe Juhemnek és jelenleg Victor Lepaux-nak (CNRS ingeneer), aki nagyon segítőkész az új adatok és táblázatok gyűjtésében és összeállításában. Az ebben a tanulmányban használt minőségibb elemek a szerzőnek az európai élvonalbeli közszolgálat kialakulásával kapcsolatos, folyamatban lévő kutatásaiból származnak. A források között szerepelnek az Európai Bizottság és a Firenzei Egyetemi Intézet archívumai, belső írott források, mint például a Bizottság személyzeti levelezése, a tisztviselők szakszervezeteinek folyóiratai, intézményi önéletrajzok vagy életrajzok, interjúk és közvetlen megfigyelések. Néhány eredményt már közzétettek, vagy hamarosan közzétesznek.

Az európai állandó személyzet kemény magjának kialakítása: a Bizottság magas rangú tisztviselői.

Az Európai Bizottság tisztviselői és magas rangú tisztviselői *eleve* elég jól ismert csoportot alkotnak. Eredetük óta tudományos munkák egész sora próbálta felmérni lojalitásukat, megvitatni a csoport körvonalait, valamint homogenitását. Ebből a szempontból a szerzők különösen hangsúlyozták a csoporton belüli különbségeket, például kiemelve a kultúrák vagy a tagállamok beavatkozásának súlyát a tisztviselők karrierjében, a belső igazgatási kultúrák heterogenitását, vagy éppen a gazdasági vagy politikai "preferenciáikat" jelző különbségeket (áttekintés: Eymeri, Georgakakis, 2008). Az Európai Bizottság egy sor általános számadat naprakészen tartásával hozzájárul ahhoz, hogy hangsúlyozzák ezeket a belső különbségeket⁴. Mivel más hivatalos statisztikákhoz hasonlóan ezek a számadatok is semlegesíteni igyekeznek a Bizottság⁵ személyzetének létszámát meghatározó politikai téteket, osztályozásaik nem annyira a személyzet relatív egységét, mint inkább az ezt az egységet alkotó szegmensek egyensúlyát hangsúlyozzák (nemzeti megoszlás, főigazgatósági megoszlás, státuszmegoszlás).

Függetlenül attól, hogy mennyire értékes, ezeknek a különböző nézőpontoknak a kifinomultsága még mindig hajlamos elfedni azt, ami - feltételezésünk szerint - egy sokkal alapvetőbb jellemző. Valójában az európai tisztviselők kemény magja, akik számszerűleg és politikailag is túlsúlyban vannak a Bizottságon belül más státuszú ügynökökkel szemben (END, szerződéses ügynökök,

⁴ http://ec.europa.eu/civil_service/about/figures/index_en.htm

⁵ Hogy felsoroljak néhányat ezek közül a tétből, a tisztviselők száma összességében az intézményközi küzdelmek téje egyrészt a Bizottság szolgálatai, másrészt a Tanács között, mivel több ország csökkenteni kívánja az említett létszámot, valamint az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága között. Ezeknek a tisztviselőknek az elosztása politikai tét is, a képviselt nemzetiségek közötti egyensúly szempontjából, mint például az elosztási ágazatok, vagy még mindig a státuszok egyensúlyának reformjával kapcsolatos szakszervezeti mozgósítások összefüggésében.

ideiglenes szereplők⁶), az európai politikai rendszeren belül azon ritka csoportok egyikét határozza meg, amelyek úgy nőttek, hogy közben biztosították pozíciójukat az állandóságon, és ugyanezen a vonalon az európai intézményi tőke termelését és tendenciaszerű felhalmozását.

Egy státuszcsoporth (vagy Stand)⁷ európai megalakulása.

Mielőtt a Bizottság magas szintű és legmagasabb rangú tisztviselőit vizsgálnánk, hasznos lehet jobban megérteni az európai tisztviselők azon nagyobb csoportját, amelyből leggyakrabban származnak, és amelyet bizonyos mértékig ők képviselnek a biztosok testületének "politikai hatósága" előtt. Hasznos megragadni a formáját, de még inkább a folyamatát, vagy ha úgy tetszik, a dinamikát és a tehetetlenséget, amely a kollektív pályáját jellemzi.

Ez a nézőpont először is azt jelenti, hogy meg kell határozni, mit értünk csoporton, és következésképpen azt, hogy objektív szempontból milyen hozzájárulást várhatunk a csoport tagjai egyéni preferenciáinak elemzését előnyben részesítő munkákhoz. Az európai tisztviselők termelésének csoportként való kezelése elsősorban nem azt jelenti, hogy az európai tisztviselők egy egyszemélyes hadsereggé menetelő csoportot alkotnak. Csoport alatt itt olyan pozíciók összességét értjük, amelyek lehetnek konvergensek (státusz-vezette társadalmi pozíció, kategóriáján belüli fizetési szint, életmód) és divergensek (a társadalmi és nemzeti származás, a közszolgálatba való belépés módja és a szolgálati idő, a rang, a közpolitikai ágazat vagy a főigazgatóság, a betöltött munkakör típusa szerint), de amelyek a társadalmi egységesülés folyamatának vannak kitéve. Ebből a szempontból az európai tisztviselőkről azt mondhatjuk, hogy az uniós szakemberek terét a Bourdieu által elemzett társadalmi tér osztályaiként töltik be: nem annyira egy körülhatárolt és homogén zsebet, mint inkább egy térbeli régiót képviselnek, amelynek regionális (vagy közös) jellege egyszerre utal objektív feltételek (státusz, verseny vagy *versenyvizsga* általi kiválasztás, társadalmi pozíció) és közösséggé válási ⁸folyamatok összességére.

Még ha elkerülhetetlenül kudarcokkal is terhelt, ez a szemlélet lehetővé teszi a meglévő szakirodalom gyümölcsöző kiegészítését. Különösen arra ösztönöz, hogy ne feltételezzük közös meggyőződésüket (sem a szupranacionalizmushoz való kollektív ragaszkodásukat, amelyet a vizsgálatok részben tagadnak), hanem fordítva, hogy ezt a meggyőződést (amelyet még meg kell határozni) racionalizálásként (amely egyfajta ésszerű pragmatizmus és egy bizonyos idealizmus között ingadozik) helyezzük el azzal kapcsolatban, amit Európa nyújt számukra,

⁶ Itt fontos hangsúlyozni, hogy a külső személyzet - annak ellenére, hogy egyre nagyobb számban vannak jelen - még mindig a periférián marad, mind számszerűleg, mind "modellként". Az EU szervezetei itt sajátosak más nemzetközi szervezetekkel összehasonlítva.

⁷ Ahogy T. Parsons észrevette, nincs olyan angol kifejezés, amely megközelítené a Max Weber által használt *Standische Herrschaft* fogalmát. Angol fordítója után ugyan azt lehet mondani, hogy "olyan társadalmi csoportra utal, amelynek tagjai viszonylag jól meghatározott közös státuszt foglalnak el, különösen a társadalmi rétegződés tekintetében, bár ez a hivatkozás nem mindig fontos E közös státusz mellett további kritérium, hogy a stand tagjai közös életmóddal és többé-kevésbé közös viselkedési kódexszel rendelkeznek." Weber (1947 n347-8)

⁸ A fordítás itt sem könnyű. Parsons Weber fordításában a használt kifejezés a "közösségi kapcsolat". A német eredeti *Vergemeinschaftung* kifejezés azonban egy folyamatot jelöl, nem pedig egy állapotot, ezért választom a *communalisation*ot, ami egyben a francia kifejezés is.

vagyis ebben az esetben inkább egyfajta társadalmi elit pozíciót jelent, mint mesterséget. Ezt a társadalmi elitpozíciót azonban pontosítani kell. Nyilvánvalóan változó a rangok, valamint a törvényes és hierarchikus pozíció szerint. De főként transznacionális közigazgatási elitből áll, ami röviden összefoglalva azt jelenti, hogy éles ellentétben áll a konstituált nemzeti közigazgatási elitekkel (Bourdieu, 1994), valamint a transznacionális kapitalista elitekkel (Robinson, 2001). Az európai tisztviselők többsége inkább egy kialakulóban lévő *Bourgeoisie de Robe* (vagy jogászpolgárság), mint egy állami nemesség része, és még mindig közvetlenül függ az európai intézmények létezésétől, függetlenül a hatályos intézményi formulától. Figyelembe véve a Bizottság nagyon felrobbantott szervezeti struktúráját, a vizsgálatok során kiemelt tisztviselők *a priori* heterogén pozíciói inkább az intézményhez való közös kötődésükről árulkodnak, mintsem az ebből a szempontból való megosztottságukról (ami a gyakran nagyon ellentmondásos álláspontok védelmében nyilvánul meg, ágazati meggyőződések és főigazgatóságaik érdekeinek védelmében), valamint az intézmény általános küldetésének fenntartása iránt (ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy kompromisszumot kell kötni, bármi legyen is az, feltéve, hogy a szakítást ügyesen elkerülték, hogy ez a kompromisszum nem tűnik úgy, hogy bármely konkrét érdeknek kedvez, és hogy az EU egyik összeegyeztethetetlen értékével igazolható stb.).

Ez a perspektíva lehetővé teszi az európai hatalmi viszonyokban elfoglalt helyük meghatározását is. Ez a pozíció nem a politikai szakembereké, mint például a biztosoké vagy az európai parlamenti képviselőké, hanem az adminisztrátoroké. Még ha mélyen gyökerező meggyőződések vezérlik is őket, ez a pozíció nem arra predesztinálja őket, hogy a társaik által aligha osztott szupranacionalizmus hivatalos élére álljanak, hanem inkább óvatosságra. Az elképzelés tehát az, hogy "előre kell mozdítani a dolgokat", "nem szabad megingatni a hajót" rosszul időzített politikai állásfoglalásokkal, ki kell dolgozni a "konvergencia vonalakat"⁹. A Bizottság¹⁰ intézményi partnereivel tárgyaló személyek pozíciója azzal függ össze, hogy képesek-e, ha nem is mindig irányítani, de legalább ésszerű keretek között tartani a játékot, azaz képesek-e artikulálni, integrálni a tagállamok képviselői és a különböző lobbisták által hangoztatott, gyakran rendkívül heterogén álláspontokat, ha nem is más, nem kényszerítő eszközökkel összekapcsolva emlékeztetni a szóban forgó elemekre. Ebből a szempontból a "vezető" szerepük nem feltétlenül "irányító" szerep. Ha objektíven egy adott irányba terelgetnek is, ez gyakran a lobbisták erőviszonyainak alakulása által erősen diktált formákban és nem irányító jellegű formában történik.

Bizonyára nem állnak vesztesre. Ők vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy a közösségi érdekeket szem előtt tartva fogalmazzanak, és kifejezzék a "jogalapot", esetleg a "Szerződések őreként", amely funkciót a Szerződések valóban a Bizottságra ruházzák. Emellett ők az egyetlenek - és ez teljesen érthető, társadalmi helyzetük közvetlenül kapcsolódik ehhez a rendelkezéshez -, akik képesek hosszú távú perspektívába helyezni a dolgokat (ami egyébként lehetővé teszi, hogy régi receptekhez nyúljanak, amikor nehezebb követni az európai politikai játék időbeli rendjét).

⁹. Ezek a kifejezések a tisztviselőkkel készített interjúkból származnak.

¹⁰. Itt kell megemlíteni, hogy egyre több tisztviselő szenteli munkáját a vezetői feladatoknak.

Ha meg akarjuk határozni e csoport és kollektív pályájának néhány jellemző elemét, akkor ki kell emelnünk, hogy az európai tisztviselők történelmileg és társadalmilag "státuszcsoporthként" (weberi értelemben) nőttek fel. A "státuszcsoporth" (vagy a weberi terminológiában a Stand) alatt olyan csoportot kell érteni, amelynek létezése törvényileg garantált, és amely az erőforrások egy olyan gyűjteményének monopóliumával rendelkezik, amely minősíthető anyagi (társadalmi pozíciókkal, életkörülményekkel stb. kapcsolatos), de politikai jellegűnek is. Ez a szempont azért fontos, mert lehetővé teszi a tisztviselők egészének elhelyezését, és különösen azt, hogy észrevegyük, mi különbözteti meg őket kollektíven (a szó minden értelmében) Európa többi szereplőjétől, így ők az egyetlenek, akik tartósan élhetnek azzal, hogy az EU tisztviselői státuszát élvezhetik. Így ők az egyetlenek, akik állandóan biztosítják helyüket ebben a garantált térben, és az egyetlenek, akik státuszukat az európai intézményeknek köszönhetik, ellentétben például a többi tisztviselővel.

Ez a jellemző a csoportot létrehozó és annak állandóságát elvként megalapozó jogi rendelkezésekhez kapcsolódik (Andréone 2008). A jogi aspektus itt valóban fontos, amint azt az európai tisztviselők jogállására vonatkozó jogtudományi tevékenység is mutatja. Miután elnökölt az Elsőfokú Bíróságok létrehozásánál az Európai Községek Elsőfokú Bíróságának felmentése érdekében, a 2005 decemberében létrehozott Európai Unió Közzolgálati Törvényszékének létrehozásánál is az elveket (ugyanazok az okok ugyanazokat a hatásokat eredményezik) irányította. Ez a szempont mint státuszcsoporth szintén szélesebb körű társadalmi folyamatokon nyugszik. Ha a modell megtestesítésének módja természetesen eltérő is, a tisztviselők olyan társadalmi szűrőkön mennek keresztül, amelyek szakítást eredményeznek az EU intézményi mezőjének többi szereplőjével szemben, és amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy olyan tulajdonságokkal ruházzák fel őket, amelyek tartósabban képesek megtestesíteni az európai érdekeket, mint az említett többi szereplő.

E szűrők közül a Concours a fő előfeltétele a csoport ilyen formájú létrehozásának és reprodukálásának, és különösen egy olyan kontextusban, ahol nehezebb ellenőrizni a hagyományosabb társadalmi intézményeket (család, iskola), amelyek általában részt vesznek az elitek kialakulásában. Amit az EU tisztviselői Concoursnak neveznek, utalva a nyílt verseny francia szavára, azt nem elemezték eléggé, a közelmúltban Carolyn Ban munkáinak (Ban 2008) figyelemre méltó kivételével. Annak ellenére, hogy itt túl hosszú lenne ennek és európai sajátosságainak alapos elemzését kidolgozni (a folyamatban lévő munkánkról részletesebben lásd: Georgakakis, 2009 a és b), mégis rámutatnánk arra, hogy ez az "intézményi aktus" jelentős hatást gyakorol e csoport és tagjainak meghatározására. Ebben a tekintetben a Concours egy kiválasztási folyamat, valamint egy szocializációs és felszentelési folyamat. Hozzájárul ahhoz, hogy nem csak magas szintű képzettséggel és minimális nyelvtudással rendelkező (országokként változó), hanem különösen Európához való kiváltságos kapcsolattal rendelkező ügynököket toborozzanak, ami az oktatás, a más országokban szerzett tapasztalat, esetleg közvetlenebbül az európai vagy nemzetközi intézményeken belüli vagy azokkal kapcsolatos korábbi tapasztalat alapján mérhető. Szocializációs folyamatként hozzájárul ahhoz, hogy - *amennyiben az* előminősítési listára felvett alkalmazottak sikeresen átjutnak a felvételi eljárás - jelentős különbségek alakuljanak ki a személyzet e kategóriája és a többi kategória között. A versenyvizsga időtartama (az első és az utolsó rész között több mint egy év telik el, és közel két év telik el a tényleges felvételig), a vizsgák formája és különösen a nagyon magas szelektivitás olyan jellegű, hogy a különbségek ellenére is,

"hasonlóan gondolkodó" emberek, és következetesen osztoznak az alapító mítoszok egész sorában (meritokrácia, kompetencia). Azáltal, hogy Európa kizárólagos szolgálivá avatják őket, az intézménybe való belépés garantált jövedelmet biztosít számukra, ami függetlenné teszi őket a külvilágtól, ugyanakkor az intézménytől is függővé teszi őket (legalábbis a legtöbbször esetében, eredeti társadalmi helyzetüknek megfelelően változó mértékben). Biztosítja pozíciójukat, mint Európa állandó alkalmazottai, egy olyan pozíciót, amely a legtöbbször társadalmilag visszautasíthatatlan pozícióvá válik (mint a papok bizonyos mértékig).

Az intézmények kiegészítik ezt a termelési munkát. A karrierben való előrehaladás a szervezet multinacionális jellegéből adódóan olyan elemektől függ, amelyek ötvözik az esettanulmányozási készségeket és a cselekvőképességet és a fejlődést nemcsak egy "multikulturális világban", hanem különösen egy másik nemzetiségű főnök irányítása alatt. De hozzájárul a kollektív értékek stilizációs munkájához, azaz a kollektív hitelhez is. Ez a munka a több ágens és szocializációs hatóság által támogatott versenyfolyamatok gyümölcse, anélkül, hogy egy "apparátus" koordináló erejével rendelkezne. Az önéletrajzok, a belső újságok, a szakszervezeti áttekintések vagy a tisztviselői szakszervezetek által különböző alkalmakkor szervezett mozgósítások (bértárgyalások, az európai közszolgálat reformja) jó indikátorai annak, hogy hogyan jönnek létre, frissülnek és részben reprodukálódnak ezek a közös reprezentációk. Hogy csak néhány példát említsünk, a szakszervezetek által az európai közszolgálat kollektív meghatározására használt jelszavak a következők, "kompetencia, függetlenség, állandóság". A példamutató tisztviselők portréi a multikulturális környezet gazdagságát, a hosszú távú európai projekt iránti elkötelezettséget, a kitartást és a kis lépések módszerét, valamint a szürke bürokráciával szemben álló értékeket ünneplik.

Ebből a szempontból úgy tűnik, hogy az európai tisztviselők inkább balközép politikai álláspontja lefordítja ezt a közszolgálati ethoszt és a hozzá tartozó rendelkezéseket, és nem szabad azt előrejelző mutatónak tekinteni (ami egy tisztviselő esetében és meglepő módon az európai politikai rendszer egyedi kontextusában meglehetősen kétséges), hogy az európai tisztviselők mit tesznek és mit támogathatnak valójában. Természetesen ez a többségi álláspont nem zárja ki a politikai különbségeket. Az adott interjúkban a belső piaci főigazgatóság nagyon gyakran sokkal inkább politikai főigazgatóságként jelenik meg, amelyet a neoliberális doktrína meglehetősen közvetlenül átítat, ami más főigazgatóságoknál aligha tapasztalható. Az általános tendenciát azonban több mutató (közvélemény-kutatások, választások) alapján mérik. Megalapozottabb adatok hiányában minden arra utal, de csak nagyjából, hogy a tisztviselők kemény magja szociológiailag egyfajta transznacionális "burzsoázia de Robe"-hoz tartozik. A gazdasági vagy ipari burzsoáziától eltérően magas kulturális és nyelvi tőke, valamint a közszolgálat új formája iránti elkötelezettség jellemzi. Az állami nemességgel ellentétben a tisztviselői sorok létrehozása nem kérdéses, tekintettel a nyitott pozíciók kis számára és az egymást követő bővítésekkel járó súlyos esetlegességekre.

Magától értetődik, hogy ezeket a szerkezeti elemeket tendenciaként kell értelmezni. Segít azonban jobban megérteni az e csoport és az uniós intézményekben és azok környezetében dolgozó más személyek (a biztosok kabinetjének külső tagja, nemzeti szakértők, szerződéses alkalmazottak, az állandó képviselő tagjai, lobbisták stb.) közötti különbségtétel folyamatát. Mégis, a tendencia, azaz a tehetetlenség hatás, mint

nos, amelyek e csoport tartós összetételét irányították, azoknak a szereplőknek köszönhető, akik annál inkább hajlamosak a "sorok szorosabbra fűzésére" és az intézménnyel való azonosulásra, mivel sokuk számára társadalmi és politikai-adminisztratív pozícióik fejlődése kéz a kézben jár Európa építésével.

A főigazgatók uniós intézményi tőkéje.

Ebben a folyamatban a főigazgatók mozgatják a szálakat. Még inkább körülhatárolnak egy körülhatárolt népséget, amely lehetővé teszi az európai tőkefelhalmozási folyamat jobb megértését, amelyet e rendszer termelése támogat. A főigazgatóktól valóban elvárható lett volna, hogy a tisztviselők tömegétől teljesen eltérő profillal rendelkezzenek. A Bizottság igazgatási hierarchiájának csúcán elhelyezkedő főigazgatóság és főigazgató-helyettesek valóban egy hagyományos domináns csoportra jellemzőek. Az életkor (átlagosan több mint 50 évesek), az iskolai végzettség (több mint 30%-uk rendelkezik PhD-vel) és a nemek változója ebből a szempontból tanulságos. A nők csak nemrégiben kerültek ezekre a pozíciókba. Az első főigazgató-helyettes Inger Nielsen, dán, 1981-től 1985-ig, az első főigazgató pedig Collette Flesch, luxemburgi, 1981-től 1985-ig, 1990-akéig 1998-ig, profilja nagyon különleges, mivel (azon túl, hogy a 60-as években magas szintű vívó volt): közvetlenül erre a pozícióra jelölték, előtte miniszter és az Európai Parlament tagja volt. A nők főigazgatói vagy főigazgatói kinevezése csak a Barroso-bizottság óta (16 jelölés) indult be. De itt ráadásul a főigazgatók a Bizottság leg "politikai" ügynökeinek számítanak. Kinevezésükben nagy szerepet játszanak a tagállamok. A főigazgatókat gyakran a tagállamok hálózati vezetőinek vagy "belépési pontjainak" is tekintik, a biztosok kabinetjeinek tagjaival egyenrangúak. Ha ezek a dimenziók fontosak, a pályafutásuk tanulmányozása azt mutatja, hogy ezeket a nemzeti tulajdonságokat az Európai Bizottság kizárólagos intézményi hitelével ötvözik, ami hajlamos fő változóvá válni.

Az európai tőkét úgy határozhatjuk meg, mint egy sajátos szimbolikus tőkét (Bourdieu), amely egyfajta "karizmát" képes gyakorolni az európai körökben, esetleg a Weber által megfogalmazott funkcionális karizmát, amely lehetővé teszi számukra a hivatalviselést. Ez az intézményi tőke különböző formákat ölthet. Etnográfiai szempontból a referenciális jelekben fejeződik ki, amelyeket nem csak a közigazgatásukon belül mutatnak, hanem nagyobb mértékben az európai körökben, amikor részt vesznek külső kollokviumokon, vagy nagyobb mértékben bármilyen, az intézményi élethez kapcsolódó eseményen a külvilágban. Bürokratikus szempontból a kinevezési eljárások átláthatóságának javítására tett történelmi erőfeszítésekben mutatkozik meg, amelyeket a lehető legnagyobb mértékben a szakértelem, és nem a politikai nyomásgyakorlás szempontjai vezérelnek. Politikai szempontból ez akkor mutatkozik meg, amikor ez a viszonylagos átláthatóság elárulásra kerül, például amikor a szakszervezetek leleplezik a politikai megfontolások által nyilvánvalóan túlságosan erősen diktált kinevezéseket.

Ez a jóváírás nem egyenlően oszlik meg. Ahogy más közigazgatásokban, úgy az Európai Bizottságon belül is vannak központi figurák. Ezek a főigazgatók olyan eredményekkel tűnnek ki, mint például az, hogy sikerrel jártak el a tárgyalásokon, vagy olyan ügyekben, amelyeket a tagállamok vagy azok erős nézeteltérései miatt minden esély ellenére, vagy politikailag aláástak. Erre jó példa az egyes főigazgatók eltérő hírneve.

"Egyesek jók, mások nem annyira jók... ez óriási különbség. Nem lehet ... Úgy értem, valaki, mint Landabaru, aki például a strukturális alapoktól a bővítésig, a RELEX-ig stb. megy. ... akkor nyilvánvalóan erős támogatásban részesül, valószínűleg bizonyos tagállamok, valamint biztosok részéről, akikkel esetleg együtt dolgozott, vagy az általa hozott döntéseknek köszönhetően .... Azt akarom mondani, hogy objektíve jó. Ő nagyon jó, mindenki elismeri, olyan mértékben, hogy még mindig széles körben támogatják, és nem áldozata semmilyen nemzeti egyensúlynak, többségváltásnak vagy bármi másnak, ő olyan valaki, akit továbbra is használ az intézmény, egyszerűen azért, mert jó.""

Landabaru esete (aki egyébként az ezen a poszton eltöltött évek²³ rekordere), amelyet egy másik főigazgatóság főigazgató-helyettese említett ebben az interjúban, nagyon érdekes. Mindenekelőtt a hitet illusztrálja, ami itt még inkább érvényesül, figyelembe véve az interjúalany pozícióját, a személyesnek tekintett tulajdonságokban. Továbbá feltárja azokat az elveket és egyúttal azokat az ellentéteket is, amelyekben ez a karizma alapul. Az ügy középpontjában itt a karrier keresztirányúsága áll, mivel olyan ügyeken dolgozott, amelyeket súlyos, egymást követő tételek terheltek, amint azt a strukturális alapok (amikor Spanyolország, majd Portugália csatlakozott, de általában véve az említett alapok intenzívebbé válása), a bővítés vagy a mai külkapcsolatok sorozata mutatja. Ez még mindig az a képesség, hogy nagyon széles körű támogatásokat gyűjtsön össze, azaz nem kötődik semmilyen párthovatartozáshoz, vagy különösen semmilyen nemzeti megjelöléshez. Meg lehet határozni a *contrario is* a normálisnak tekintett ellentétet (hogyan működhet az intézmény, a válasz a stabilitás, és ott is az adminisztráció állandósága) és a patológiásnak tekintett ellentétet, ami alatt a nemzeti többség változásával vagy a nemzeti egyensúly hatásával kapcsolatos minden külső politikai beavatkozást értünk.

Ezt a fajta hitelt ritkán osztják ki véletlenszerűen. Ez az útvonalelemeken alapul. Landabaru esete itt is példaértékű, miközben bizonyos határesetekkel bír. Ami a határeseti szempontokat illeti, ez a főigazgató azon egyre kevesebben vannak (kivéve a bővítések esetét, amelynek pontosan a felvételét köszönheti), akik közvetlenül főigazgatóként csatlakoztak az Európai Bizottsághoz. Azon kevesek közé tartozik, akik politikai megbízatást teljesítettek. Még mindig megmarad, hogy önéletrajzának tanulmányozása, amely egyébként egyidejűleg tájékoztat bennünket az ilyen hitel konstitutív stilizációs munkájáról, jellegzetes tulajdonságokat mutat. Bár E. Landabaru-t közvetlenül nevezték ki, ma már hosszú szolgálati idő, azaz évek²⁰ óta dolgozik a Bizottságon belül. További megkülönböztető jegyek: nyílt igénye a delorista hálózatokra (Mi Európánk), ami inkább európai, mint pártpolitikai elkötelezettséget jelent, miközben egy magas rangú transznacionális körhöz való tartozásról tanúskodik. A tudományos és gazdasági szektorokban felhalmozott befektetéseinek egyensúlyát is meg kell jegyezni. Az egyéb életrajzi forrásokra¹¹ hivatkozva hozzá kell tenni, hogy E. Landabaru Párizsban született, a párizsi egyetemen tanult, majd egy gyógyszeripari vállalat adminisztratív és pénzügyi osztályán dolgozott, később pedig egy multinacionális vállalatok tanulmányozására szakosodott központban kutatóként. Ha a más országban való születés nem feltétlenül előfeltétel, akkor meg kell jegyezni, hogy ő spanyol, aki pályafutása nagy részét Franciaországban, Svájcban vagy Belgiumban töltötte. Ezután nyilvánvalóvá válik

¹¹ Elizabeth Sleeman (dir.), *The international Who's Who*, Taylor & Francis Group, Europa Publications, Europa Publications Limited, 2004.

hogy bár a Bizottságba való közveflen felvétele azt a benyomást kelti, mintha hirtelen egy bizonyos nemzet szállt volna le rá, mégis felhalmozott minden olyan címet és kétségtelenül minden olyan hajlamot, amely megtestesíti Európa magas rangú szolgájának tökéletes példáját.

A sajátosan európai hitel létrehozásának és kiépítésének folyamata bárkinek a sajátos helyzetén túlmutatóan megmutatkozik a főigazgatók pályafutásának statisztikai vizsgálatában. Visszatérve a már kiemelt elemekre (Georgakakis, Delassalle 2004, 2007), és itt csak a közös tulajdonságokat hangsúlyozandó, emlékeztetni kell arra, hogy - minden előítélet ellenében - a Bizottság főigazgatói olyan magas rangú közigazgatási tisztviselők, akiknek karrierje a közzolgálatba való hosszú távú befektetésen alapul, függetlenül attól, hogy nemzeti vagy európai szinten kezdték-e el. Mindössze 3%-uk nem dolgozott soha sem nemzeti, sem európai közzolgálatban (a kinevezésük előtt legalább egyéves pályafutással10 rendelkező személyek200 esetében). Közülük nagyon kevesen futottak be karriert a nemzetközi közzolgálatban. A "tanulmányok" változó ismét megerősíti a főigazgatók példamutató státuszát az összes tisztviselőhöz képest.

Általános táblázatok

Életkor/helyzet

		agedebut	agefin	age actuel pour ceux en poste
DG	N	173	140	33
	Moyenne	50,5	56,9	60,0
DGA	N	126	86	40
	Moyenne	52,6	60,0	58,5
Cumul	N	40	26	14
	Moyenne	50,6	60,3	60,9

Tanulmányok

	Effectifs	%	Érvényes %
Nincs információ	44	15,2	
PhD	89	30,7	36,2
mester	49	16,9	19,9
" grande école "	11	3,8	4,5
Mérnöki diploma	12	4,1	4,9
Bachelor	49	16,9	19,9
Nem meghatározott	36	12,4	14,6
Összesen	290	100,0	100,0

D. Georgakakis, Tensions within Eurocracy
A Potsdami ECPR és az UACES Anger számára készített
tanulmány. 2009.

Nemek közötti egyensúly

	F	M	Összesen
DG	11	174	186
	5,9%	93,5%	100,0%
DGA	14	131	146
	9,6%	89,7%	100,0%
cumuldirgenA	3	38	42
	7,1%	90,5%	100,0%

Didier Georgakakis 26/8/09 11:39

Mis en forme: Gauche

Didier Georgakakis 26/8/09 11:39

Supprimer: .

Nemek közötti egyensúly/Bizottság

	F	M	Összesen
hallstein_58_61		15	15
		100,0%	
hallstein_62_67		30	30
		100,0%	
rey_67_70		36	36
		100,0%	
malfatti_70_72		29	29
		100,0%	
ortoli_73_76		41	41
		100,0%	
jenkins_77_80		46	46
		100,0%	
thorn_81_84	1	50	51
	2,0%	98,0%	
delors_85_88	1	67	68
	1,5%	98,5%	
delors_89_92	1	60	61
	1,6%	98,4%	
delors_93_94	1	52	53
	1,9%	98,1%	
santer_95_99	4	77	81
	4,9%	95,1%	
prodi_99_04	6	95	101
	5,9%	94,1%	
barroso_05_09	16	76	92
	17,4%	82,6%	
Összesen	22	267	289
	7,6	92,4	

Intézmény, mielőtt főigazgatóvá vált volna

	Effectifs	Pourcentage
Nincs információ	13	4,5
Nemzeti vállalkozás	11	3,8
Nemzetközi üzleti tevékenység	3	1,0
Nemzeti közművelődés	50	17,2
Bizottság	187	64,5
Internat public carrer	8	2,8
Nemzeti politikai karrier	5	1,7
Nemzetközi PC	1	,3
Állandó képviselő	9	3,1
ConsMin	3	1,0
Összesen	290	100,0

Didier Georgakakis 26/8/09 11:38

... [1]

Didier Georgakakis 26/8/09 11:39

... [2]

Pozíció a DGA tagság előtt

	Effectifs	Pourcentage
Adminisztrátor	1	,5
DG asszisztense	5	2,7
A SG tagja	8	4,3
Kabinetfőnök	14	7,5
Chef service, unité stb.	4	2,2
Igazgató ou ChefDel	144	77,4
DG (avant 58)	2	1,1
Adminisztrátor alatt	3	1,6
A kabinet tagja	4	2,2
Porte-parole	1	,5
Egészben	186	100

Karrier a Bizottság után

	Effectifs	%	% carrière connue
Nemzeti vállalkozás	10	4,8	9,5
Nemzetközi üzleti tevékenység	17	8,1	16,2
Nemzeti közművelődés	33	15,8	31,4
Bizottság	31	14,8	29,5
Internat public carrer	5	2,4	4,8
Nemzeti politikai karrier	3	1,4	2,9
Nemzetközi PC	1	,5	1,0
Állandó képviselő	5	2,4	4,8
nsp + de ans60	55	26,3	
nsp entre et55 ans60	25	12,0	
nsp moins de ans55	24	11,5	
Összesen	209	100,0	
Nincs információ	81		

E csoport dinamikájának jobb megértése érdekében érdemes rámutatni társadalmi-morfológiai átalakulásaira. A tendencia szempontjából meg kell jegyeznünk, hogy a pozícióhoz való hozzáférés átlagos életkora a kezdetek óta, és különösen a nyolcvanas évek óta nőtt, 48-ról 53 évre. A jelenlegi főigazgatóságok átlaga megközelíti a 60 évet. Ez azt jelenti, hogy a felvett személyek profilja ebben az esetben nehezebbnek tűnik. A főigazgatóság európai fővárosának megértése szempontjából döntő fontosságú, hogy jelentősen megnőtt a "házon belüli" karrier aránya, ahogyan azt a bennszülött szakzsargon is kifejezi. Amint azt egy korábbi, a bővítés előtti Bizottságra vonatkozó tanulmányunkban (Georgakakis, Delassalle, 2007) kimutattuk, a "közösségi karrier" aránya nőtt (33,4% 58-73-ban, 39,3% 74-85-ben, 42,3% 86-96-ban és 56,3% 96 óta).

mivel a "nemzeti karrier" részaránya csökkent (55,2% 58-73-ban, 43,6% 74-85-ben, 36,4% 86-96-ban és 28,5% 96 óta). Ezzel szemben a közvetlen kinevezések aránya csökkent: a kinevezések 25,93%-a az 58-73-as években, %24.24; 10,87%-a a 96-2005-ös években. Az újabb adatok, beleértve a legutóbbi bővítést is, nem különböznek ennyire. Az európai karrier aránya a teljes karrierhez viszonyítva 64%-ra nőtt.

Ugyanígy a külföldön szerzett diplomával rendelkező főigazgatóságok száma is rendszeresen, akár %-kal⁶³ is emelkedik Barroso elnöksége alatt. Nehéz megmondani, hogy ez a felvételi eljárás megváltozásából adódik-e, de Prodi óta figyelemre méltó változás (+ pont20).

Tágabb szempontból nézve, ha a bővítések olyan időszakok, amikor a modell részben megkérdőjeleződik, nem mindig változtatják meg a játékszabályokat (amint azt például a magas rangú tisztviselőként csatlakozott spanyolok kivételesen hosszú élettartama mutatja). Statisztikai szempontból mechanikusan hatnak a teljes stáb hosszú élettartamának rövidülésére, ami azt jelenti, hogy a tendencia még erőteljesebben jelenik meg. Ezen túlmenően azt is meg lehet jegyezni, hogy az új főigazgatók nem mindig térnek el a meghatározott modelltől, még akkor sem, ha definíciójuk szerint nem volt idejük arra, hogy szolgálati időre tegyenek szert. Függetlenül a tagállamok támogatásától, profiljuk egyfajta kompromisszumot mutat a pozícióhoz kapcsolódó technikai készségek és a nemzetközi szervezetekben vagy kinevezéseken szerzett tőke között.

Egy másik kulcsfontosságú változó a Bizottságon belüli politikai erőforrások felhalmozása, amely szintén megkerülhetetlen előfeltétel lett. A biztosok kabinetjében dolgozó főigazgatók száma általában növekszik. A főigazgatók és helyetteseik 1958-1973, 86%-a dolgozott a biztos kabinetjében. Az 1996-2005 közötti években 43,5%-uk volt. Ezek a belső politikai erőforrások egyre inkább denacionalizálódnak. Mivel jelentősen megnőtt a más nemzetiségű biztosok kabinetjében dolgozók 1958-éleptetése (ami a főigazgatói vagy főigazgató-helyettesi pozícióba való kinevezés arányával mérhető). Az arány 1958-1973 között 0% volt, 1974-1985 között 21,43%, 1986-1996 között %20, 1996-2005 45.95 között pedig %. A legutóbbi bővítés itt sem változtatott az általános tendencián. Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy a biztosi kabinet tagjainak száma rendszeresen növekszik, valamint azoknak az aránya, akik több kabinetnek is tagjai voltak, beleértve a más nemzetiségű biztost is.

Ez nem jelenti azt, hogy a nemzeti erőforrásokat már nem értékelik. A potenciális főigazgatók ténylegesen viselhetik a belső többség megváltozásának terhét. Bár a Prodi-bizottsággal formálisan megszűnt az eddigi ún. zászlós GM-ekre vonatkozó megállapodás (vagyis az, hogy egy adott nemzetiséghez való tartozás előfeltétele volt egy GM-pozíció betöltésének, például egy francia számára a mezőgazdaság stb.), bizonyos szakásokat nehéz megtörni, nem beszélve egyes államok által hangoztatott követelésekről, így az egyensúlyok nem feltétlenül kerülnek veszélybe. Továbbra is fennáll, hogy az erőforrások már nem önellátóak, és úgy tűnik, hogy internalizálódnak vagy felszívódnak valamelyik specifikusan európai erőforrásba.

A jutalékok összehasonlítása

A Bizottság (a DG és a DGA) általi hozzáférés kora

		agedebut	agefin	age actuel
hallstein_58_61	N	14	14	
	Moyenne	48,3	56,0	
hallstein_62_67	N	27	27	
	Moyenne	48,1	55,6	
rey_67_70	N	32	32	
	Moyenne	47,2	54,7	
malfatti_70_72	N	25	25	
	Moyenne	48,7	57,6	
ortoli_73_76	N	36	36	
	Moyenne	48,9	58,9	
jenkins_77_80	N	43	43	
	Moyenne	48,2	58,7	
thorn_81_84	N	48	48	
	Moyenne	49,1	58,9	
delors_85_88	N	68	67	1
	Moyenne	49,9	59,9	61,0
delors_89_92	N	60	59	1
	Moyenne	49,5	59,8	61,0
delors_93_94	N	53	51	2
	Moyenne	50,1	60,6	61,5
santer_95_99	N	75	64	11
	Moyenne	51,2	60,3	60,6
prodi_99_04	N	93	65	28
	Moyenne	52,4	59,9	60,2
barroso_05_09	N	82	23	59
	Moyenne	53,4	58,9	58,7

Pozíció a főigazgatóvá válás előtt (A)

	privé	állami nemzeti	jutalék	autre	Összesen
hallstein_58_61 Effectif	0	5	5	2	12
%	,0%	41,7%	41,7%	16,7%	
hallstein_62_67 Effectif	0	7	18	3	28
%	,0%	25,0%	64,3%	10,7%	
rey_67_70 Effectif	0	3	28	4	35
%	,0%	8,6%	80,0%	11,4%	
malfatti_70_72 Effectif	0	3	24	1	28
%	,0%	10,7%	85,7%	3,6%	
ortoli_73_76 Effectif	4	6	27	1	38
%	10,5%	15,8%	71,1%	2,6%	
jenkins_77_80 Effectif	2	11	28	4	45
%	4,4%	24,4%	62,2%	8,9%	
thorn_81_84 Effectif	2	12	29	5	48
%	4,2%	25,0%	60,4%	10,4%	
delors_85_88 Effectif	7	13	40	6	66

D. Georgakakis, Tensions within Eurocracy
A Potsdami ECPR és az UACES Anger számára készített
tanulmány. 2009.

	%	10,6%	19,7%	60,6%	9,1%	
89_92Effectif	delors_	6	13	33	6	58
	%	10,3%	22,4%	56,9%	10,3%	
93_94Effectif	delors_	4	11	31	6	52
	%	7,7%	21,2%	59,6%	11,5%	
95_99Effectif	santer_	6	14	48	11	79
	%	7,6%	17,7%	60,8%	13,9%	
9_04Effectif	prodi_9	6	14	73	8	101
	%	5,9%	13,9%	72,3%	7,9%	
barroso_05_09 Effectif		2	11	72	7	92
	%	2,2%	12,0%	78,3%	7,6%	
TotalEf		14	50	187	26	277
fectif						

Az eltöltött idő aránya

	NB	Busi	Nat pub	Com/EU	PI	NP	IP	Egyéb	?
hallstein_58_61	15	6,8	51,4	39,5	,2	1,2	,0	,9	,0
hallstein_62_67	30	8,6	41,8	46,3	1,1	,6	,0	1,6	,0
rey_67_70	36	7,6	33,5	53,1	1,7	2,7	,0	1,4	,0
malfatti_70_72	29	4,1	33,1	59,2	,1	2,5	,0	1,0	,0
ortoli_73_76	41	12,3	32,3	52,4	1,1	1,0	,1	,8	,0
jenkins_77_80	46	7,9	32,3	53,5	1,9	1,8	,0	2,6	,0
thorn_81_84	51	9,8	30,0	51,7	3,1	1,9	,0	2,7	,7
delors_85_88	68	12,5	24,7	54,4	3,4	1,5	,2	2,8	,5
delors_89_92	61	11,3	22,7	57,0	2,0	1,9	1,0	4,0	,0
delors_93_94	54	9,1	21,5	61,1	,9	1,5	1,1	4,8	,0
santer_95_99	82	7,2	22,5	63,9	1,6	,8	,6	3,4	,0
prodi_99_04	102	7,7	21,0	66,1	2,2	,4	,0	2,4	,0
barroso_05_09	93	7,0	19,8	67,0	2,4	1,6	,0	2,0	,1

Főigazgatóság(ok), akik a biztos tagja voltak a vezetőfűlkében (%)

Bizottság	Effectif	Szekrény	Taxi. Mème natio	Cab natio diff.	Cab mème natio + diff
hallstein_58_61	15	6,7%	6,7%	0,0%	0,0%
hallstein_62_67	30	3,3%	3,3%	0,0%	0,0%
rey_67_70	36	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%
malfatti_70_72	29	27,6%	27,6%	0,0%	0,0%
ortoli_73_76	41	31,7%	26,8%	9,8%	4,9%
jenkins_77_80	46	26,1%	21,7%	8,7%	4,3%
thorn_81_84	51	25,5%	23,5%	5,9%	3,9%
delors_85_88	68	23,5%	20,6%	5,9%	2,9%
delors_89_92	61	26,2%	23,0%	8,2%	4,9%
delors_93_94	54	29,6%	27,8%	7,4%	5,6%
santer_95_99	82	42,7%	37,8%	12,2%	7,3%
prodi_99_04	102	38,2%	34,3%	12,7%	8,8%
barroso_05_09	93	39,8%	36,6%	16,1%	12,9%

Tanulmányok

	Tanulmányok külföldön	
	oui	nem
hallstein_58_61Effectif	1	8
%	11,1%	88,9%
hallstein_62_67Effectif	2	16
%	11,1%	88,9%

Didier Georgakakis 26/8/09 11:40

Supprimer: -

D. Georgakakis, Tensions within Eurocracy
A Potsdami ECPR és az UACES Anger számára készített

tanulmány, 2009.

rey_67_70	Effectif	4	21
	%	16,0%	84,0%
malfatti_70_72	Effectif	3	18
	%	14,3%	85,7%
ortoli_73_76	Effectif	5	28
	%	15,2%	84,8%
jenkins_77_80	Effectif	11	29
	%	27,5%	72,5%
thorn_81_84	Effectif	10	32
	%	23,8%	76,2%
delors_85_88	Effectif	14	41
	%	25,5%	74,5%
delors_89_92	Effectif	11	38
	%	22,4%	77,6%
delors_93_94	Effectif	13	32
	%	28,9%	71,1%
santer_95_99	Effectif	25	41
	%	37,9%	62,1%
prodi_99_04	Effectif	28	37
	%	43,1%	56,9%
barroso_05_09	Effectif	28	16
	%	63,6%	36,4%
	Effectif	62	116

Com karrier után

		privé	FP nationale	Bizottság	Autre	nsp + de 60 ans	nsp entre 55 et ans60	nsp moins de ans55
hallstein_58_61	Effectif	2	5	0	0	3	1	3
	%	14,3%	35,7%	,0%	,0%	21,4%	7,1%	21,4%
hallstein_62_67	Effectif	3	6	1	0	7	5	5
	%	11,1%	22,2%	3,7%	,0%	25,9%	18,5%	18,5%
rey_67_70	Effectif	3	7	2	1	7	7	6
	%	9,1%	21,2%	6,1%	3,0%	21,2%	21,2%	18,2%
malfatti_70_72	Effectif	1	4	3	0	9	6	3
	%	3,8%	15,4%	11,5%	,0%	34,6%	23,1%	11,5%
ortoli_73_76	Effectif	2	7	5	0	16	4	4
	%	5,3%	18,4%	13,2%	,0%	42,1%	10,5%	10,5%
jenkins_77_80	Effectif	3	11	6	1	16	6	2
	%	6,7%	24,4%	13,3%	2,2%	35,6%	13,3%	4,4%
thorn_81_84	Effectif	5	10	8	6	14	6	1
	%	10,0%	20,0%	16,0%	12,0%	28,0%	12,0%	2,0%
delors_85_88	Effectif	12	7	10	6	22	7	3
	%	17,9%	10,4%	14,9%	9,0%	32,8%	10,4%	4,5%
delors_89_92	Effectif	14	7	9	5	16	4	5
	%	23,3%	11,7%	15,0%	8,3%	26,7%	6,7%	8,3%
delors_93_94	Effectif	12	7	9	6	13	2	3
	%	23,1%	13,5%	17,3%	11,5%	25,0%	3,8%	5,8%
santer_95_99	Effectif	13	8	14	5	19	6	2
	%	19,4%	11,9%	20,9%	7,5%	28,4%	9,0%	3,0%
prodi_99_04	Effectif	11	3	13	4	22	10	5
	%	16,2%	4,4%	19,1%	5,9%	32,4%	14,7%	7,4%
barroso_05_09	Effectif	1	0	5	0	9	7	3
	%	4,0%	,0%	20,0%	,0%	36,0%	28,0%	12,0%

Didier Georgakakis 26/8/09 11:40

Supprimer: -

Politikai professzionalizáció és európai intermittencia: a biztosok testületének tagjai.

Összehasonlításképpen, a biztosok álláspontja teljesen más. Az európai biztosok ma már egyértelműen a *politikai* funkciót testesítik meg az Európai Bizottságon belül. Ez a megtestesülés semmiképpen sem magától értetődő. A tisztviselőket gyakran a technokratákhoz, magas rangú tisztviselőkhöz hasonlították (lásd Smith 2003, Joana és Smith 2004 egy másik változatát). A biztosok is egy sajátos típusú politikai vezetők, és munkájuk egy része aligha hasonlítható össze a nemzeti kormánytagokéval (Joana és Smith 2004). Tény, hogy a funkciót politikai funkcióként konstruálták meg, címkézik fel és azonosítják, a különböző típusú európai normák kialakulásának és körforgásának összetett folyamatán keresztül. A meglévő szakirodalom bizonyos szempontok szerint kiemeli ezt a folyamatot, hangsúlyozva, hogy a csoport morfológiáját tekintve a biztosok profilja tendenciaszerűen egyre inkább politikai jellegűvé vált. Szeretnénk azonban minősíteni ezt a folyamatot (amely tévesen a politikai integráció mechanikusan föderális folyamatát sugallhatja), és hangsúlyozni, hogy a biztosok, a főigazgatókkal ellentétben, nagyon kevés európai tőkét halmoznak fel.

A növekvő politizálás hipotézise

Míg az EU-ról szóló tanulmányok - néhány ritka kivételtől eltekintve (Page 1997) - igen kevés figyelmet szenteltek az európai politikai és igazgatási személyzet életrajzának, a biztosokat elemző tanulmányok már megjelentek: két könyv (Cordorelli Brown 1972, illetve harminc évvel később Joana és Smith 2002) és számos cikk (Page 1997, Mac Mullen 2000, Joana és Smith 2002, Wonka 2005 és Döring 2007) jelent meg a témában.

Ez a szakirodalom több fontos elemet hangsúlyozott. Először is, kiemelték a népesség általános szerkezetére vonatkozó elemeket. Mac Mullen számadatokat közöl, amelyek többek között azt mutatják, hogy a nők kisebbségben vannak. Az átlagos miniszterhez hasonlóan az átlagos biztos is középkorú férfi (kb. 55 éves). A kezdetektől fogva vizsgált biztosok szintén kevéssé összetartó csoportnak bizonyulnak. Amint arra Joana és Smith nagyon helyesen rámutat, ez a heterogenitás az intézmény különböző meghatározásainak együttes meglétét tükrözi. Ez magyarázza például a francia magas rangú tisztviselők nagyon magas arányát a többi országban tapasztalható teljes hiányukkal szemben, vagy a miniszterek magas arányát más országokban. Döring legújabb tanulmányában azt is kimutatja, hogy a kis országok (azaz hosszú időn keresztül különösen a Benelux államok) magasabb politikai színvonalat biztosítanak a biztosoknak, mint a nagyobb országok, amit a mi adataink is megerősítenek.

Másodszor, a szakirodalom betekintést nyújt ennek a populációnak a fejlődésébe vagy dinamikájába, a technokrata-politikai tengelyen (Wonka) történő differenciálódás tézisével, a biztosok funkcióinak növekvő politizálódásával, korábbi miniszteri tapasztalataik alapján mérve. Ez nem egy folyamatos folyamat, hanem

néhány különösen érdekes adat tűnik ki: az első Delors-bizottság politikai szintjének emelkedése (70%) és az európai parlamenti képviselők számának tendenciaszerű csökkenése, amelyet később részletesebben is megvizsgálunk. Döring tanulmánya akkor is tanulságosnak bizonyul, amikor egy másik mutatóra vált, hogy finomabban elemezze a biztosok korábbi helyzetét. A politikai dimenziót a rangok (képviselői, európai parlamenti képviselők, miniszterhelyettesek, miniszterek és párton belüli fontos pozíciók) alapján elemezve a legtöbb szerzőnél részletesebben képes megmutatni, hogy miközben a politikai hovatartozás súlya többé-kevésbé változatlan marad, a biztosok egyre nagyobb politikai tőkével rendelkeznek, túl a volt miniszterelnökök jelenlétén, ami több szempontból is problematikus.

Bár ezek a tanulmányok számos felismeréssel szolgáltak, számos kérdést vetnek fel. Mivel ez az írás nem csak a biztosokkal és azok prozopográfiájával foglalkozik (egy másik írás van készülőben), csak néhányat említünk meg. Röviden ezek a problémák több kérdés normatív jellegéhez kapcsolódnak. Úgy tűnik, egyes szerzők többé-kevésbé nyíltan keresik a Bizottság hatékonyságára vonatkozó érveket, a "sokszínűség teljesítménytényező", "a politikai professzionalizáció a Bizottság professzionalizmusának és megnövekedett hatalmának bizonyítéka" mentén. Az ilyen érvek további vitát igényelnek - ez utóbbi bizonyos mértékig igaz, de nem vesz figyelembe más elemeket, például azt, hogy a megnövekedett presztízs a karrier végi stratégiáknak kedvez a magas rangú, nem feltétlenül a hatások elérésére kinevezett tisztviselők esetében. Egy másik normatív probléma a kormányokkal való összehasonlíthatóság és a Bizottság "legitimitásának" mögöttes kérdése, holott a politikai szociológiának a legitimitáció kérdését kellene felvetnie, amint azt Andy Smith kutatása nagyon meggyőzően mutatja.

A megbízó-ügynök modell, legalábbis az itt alkalmazott formában, szintén komoly problémákat vet fel. Ezek az írások ugyanis hajlamosak kapcsolatot tételezni az egyén tulajdonságai és viselkedése között (amit még egy marxista sem tenne már), és így minimalizálják a probléma lényegét, vagyis a kapcsolati struktúrák hatásait (például a struktúra súlypontjának elmozdulását) és a helyzet hatásait (felvetve a diszpozíciók aktualizálásának kérdését). A társadalomtudományi elmélet szempontjából felvetett problémákon kívül nagyon is konkrét problémák is felmerülnek. Wonka elemzése azon a (részben helytálló) feltételezésen alapul, hogy a tagállamok vagy védekező (a reformok lassítása) vagy támadó (európai szintű előmozdítása) céllal küldenek biztosokat Brüsszelbe. Ez elég egyértelműnek tűnik, de ha az összefüggés ennyire egyértelmű lenne, akkor azt gondolhatnánk, hogy a kormányok a legjobb tagjaikat küldik a testületbe, vagy legalábbis olyan ügynököket, akiknek a profilja egyszerre tartalmaz politikai függőséget a tagállammal szemben és olyan európai kompetenciát, amely valószínűleg előmozdítja a stratégiájukat. Úgy tűnik azonban, hogy ez nem így van.

Az elméleti feltételezések és a módszertani kérdések kritikájának kereszteződésében azt is észrevehetjük, hogy a szerzők kevés figyelmet szentelnek (és ez a mi szempontunk) annak, hogy az európai jelölés hogyan kapcsolódik a tágabb politikai pályához, illetve a jelölés idején fennálló kormányzati lehetőségeknek. Így a mutatók gyakran az utolsó betöltött pozícióra összpontosítanak, nem pedig a követett útra, ami nem alkalmas a több pozíció betöltéséhez vagy az egyikről a másikra való váltáshoz kapcsolódó hatások megértésére, és műtermékhatásokat idéz elő. Példának okáért: megkérdézhajjuk, hogy F.X. Ortoli

egy volt francia miniszter, egy volt francia tisztviselő vagy egy volt európai tisztviselő - írta kinevezésekor az Economist (1972. október 14.): "De mivel 10 évvel ezelőtt sikeres köztisztviselő volt magában a Bizottságban, azóta pedig magas rangú miniszter a francia kormányban, nagyobb politikai befolyással fog Brüsszelbe utazni, mint bármelyik francia elődje".

Milyen területet foglalnak magukban ezek az ügynökök a kinevezésük idején? Több magas rangú biztos fél-ellenzéki pozícióban van (Malfatti, vagy ma Almunia, Mendelson stb.): magas rangúak és a Döring kategóriái szerint országuk kormánypártjának tagjai, de relatív ellenzékben is állnak pártjuk vezetőjével. Felvethető, hogy Brüsszelbe költözésüknek más jelentése is van, mint a magas rangú munkatársak kinevezése a pozíciók védelmében. Mások, mint például a volt miniszterelnökök vagy a Delors-hoz hasonló jelentős miniszterek gyakran kimerítették a számukra elérhető összes pozíciót a nemzeti politikai mezőben. Mivel ritkán helyezik el őket fejlődésükben (Wonka figyelemre méltó kivételével), ezek a tanulmányok túlértékelik a múltbeli meghatározottságok jelentőségét, és figyelmen kívül hagyják a "valószínűség kauzalitását" (causalité du probable).

Az itt bemutatott elemzés önmagában messze nem tökéletes, és ideiglenes. De arra törekszik, hogy más megvilágításba helyezze a biztosok hatalmának vagy függőségének kérdését, nem a belső tulajdonságaikból kiindulva, hanem az útjukból és az intézményi mezőben elfoglalt relatív helyzetükből kiindulva. Az életrajzi változókat tehát a struktúrahatalások megértéséhez használjuk, és a biztosok esetében konkrétan a területen való befektetésük jellegét, "szociális készségeiket", ahogy Fligstein (2001) fogalmaz, közvetítői képességüket, a Bizottság összetartásának valószínűségét (ami magában foglalja a biztosok és a tisztviselők közötti objektív közelség kérdését). Pontosabban, egy vakfoltot is vizsgálunk. Az eset hasonló Poe elrabolt leveléhez: van egy látható valóság, de ezt nem látjuk, mert több érvelés (itt politikai és politológiai, a kormányokkal való összehasonlításokra összpontosítva) elnyomja. A szerzők elhanyagolták annak mérlegelését, hogy mi az európai ebben a politikai személyzetben mind önmagában, mind más elitekhez vagy más szakemberekhez, magas rangú tisztviselőkhöz, valamint állandó lobbistákhoz képest.

Az európai tőke növekvő gyengesége

A biztosok európaiságának (és itt az európai politikai tőkének) elemzéséhez először két dolgot kell tisztázni. Az első a lehetséges normatív elfogultság. Ha azt kérdezzük, hogy milyen értelemben európaiak, az nem egyenlő azzal a kérdéssel, hogy "jó" vagy "igazi" európaiak-e, ahogyan azt az európai ügyhöz leginkább megtérők teszik (ez a fordítottja annak, amit az euroszeptikusok tesznek az "igazi árulókkal"). Mi itt az ő tapasztalataikat, forrásaikat és európai politikai hitelüket vizsgáljuk, nem azért, hogy értékeljük annak értékét, hanem hogy felmérjük, mit képvisel szociológiai szempontból. Egy szélsőséges kormányközi vízió nevében megkérdőjelezhetnénk a biztosok európai tőkéjének elemzésének hasznosságát is; ha csupán az államok képviselői lennének, a kérdés valóban értelmetlen lenne. Ez azonban figyelmen kívül hagyja e tisztségek valóságát és azt a folyamatot, amelyen keresztül felépülnek.

A tisztség meghatározását intézményesen valóban az alapján alakították ki, hogy a tisztviselők képesek-e a közösségi érdekeket megtestesíteni. Erről tanúskodnak a szerződések, de a kinevezésekkel kapcsolatos intézményi rítusok is. Jogi szinten a szerződések hangsúlyozzák azt a tényt, hogy a tisztviselőket általános alkalmasságuk alapján kell kiválasztani, és minden garanciát megadnak a függetlenségre, nevezetesen a kormánytól való függetlenségre. Mint mondják: "A Bizottság tagjai a Közösség általános érdekeit szem előtt tartva, feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek. E feladataik ellátása során nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat sem kormánytól, sem más szervtől. Tartózkodnak minden olyan cselekménytől, amely nem egyeztethető össze feladataikkal. Minden tagállam vállalja, hogy tiszteletben tartja ezt az elvet, és nem törekszik arra, hogy a Bizottság tagjait feladataik ellátása során befolyásolja". Ezt jelenti a Bíróságnak tett ígéret is.

Ezért itt az a kérdés, hogy milyen társadalmi-politikai feltételek mellett képesek megtestesíteni és képviselni ezt az uniós közös érdeket. A főigazgatókhoz hasonlóan feltételezzük, hogy az EU politikai tőkéje a kialakulóban van. Ennek rögzítéséhez hasznos a minőségi és mennyiségi mutatók kombinálása. A főigazgatókhoz hasonlóan a biztosok is úgy alakítják életrajzukat, hogy megfeleljenek a közösségi érdekek megtestesítésének ideáljának. A biztosok értékének meghatározása más mutatókon keresztül is megtörténik, mint például a közös kommentárok vagy az újságokban közzétett rangsorok. A diskurzusok általában ugyanolyan fontosak, mint a karrierek mennyiségi elemzései.

Az európai politikai tőke életrajzi konstrukciója

Manuel Barroso életrajza jól példázza a politikai elit európaiságának biográfiai felépítésének folyamatát. A helytakarékoság kedvéért nem idézzük itt a teljes nyilvános és hivatalos életrajzot, amely könnyen megtalálható:
http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/personal/profile/index_en.ht.
De szeretnénk rámutatni a stilizáció folyamatára, amelyről tanúskodik. Ez a folyamat nem jelenti azt, hogy az önéletrajz hamisítvány, még akkor sem, ha a pálya minden része nem szerepel benne. Az életrajz nem több propaganda-aktus, mint más politikai szakemberek életrajzai, de a használt kategóriák, az előadott tapasztalatok itt jellemzőek egy *európai* magas rangú politikus megformálására. Mindenekelőtt megfigyelhetjük a hangsúlyt, amelyet az egykori politikus karrierjének európai karrierként való meghatározására helyeznek. Valóban azt várhatnánk, hogy a külügyminiszteri és miniszterelnöki megbízatások elegendő referenciát jelentenek, de ezzel szemben az életrajz kiemeli az Európával kapcsolatos tudományos referenciákat és az Európa melletti korábbi politikai elkötelezettséget - ezekkel meglepő módon a "külügyminiszterként végzett Európával kapcsolatos munka" és a "portugál miniszterelnökként végzett Európával kapcsolatos munka" kategóriákat. Az elnök tehát már országa kormányzása alatt is Európa szolgálatában állt. Az új országok közül pedig különösen aktívnak mutatkozik a csatlakozás érdekében. "Portugália nevében aláírta a Romániával, Bulgáriával, a Szlovák Köztársasággal és a Cseh Köztársasággal kötött Európa-megállapodásokat (1993), az Ausztria, Finnország és Svédország Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló szerződést Korfun (1994 júniusában)". Portugália miniszterelnöksége idején: "Részt vett minden olyan európai uniós eseményen, amelyhez Portugália állam- és kormányfői szintű képviseletére volt szükség, különösen az Európai Tanácsok ülésein. A legfontosabb események közé tartozik a Ciprussal, Észtországgal, Magyarországgal, Lettországgal, Litvániával, Máltával, Lengyelországgal, Szlovákiával, Szlovéniával és a Cseh Köztársasággal kötött csatlakozási szerződések aláírása, valamint ezen országok csatlakozási ünnepségének megtartása¹⁰.

az Európai Konvent ülései, a kormányközi konferencia és az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés elfogadása. Másodsor, a tudományos karrierre helyezett hangsúly (a Genfi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának Politikatudományi Tanszékén szerzett kitüntetéses (sic) mesterdiploma politikatudományból, "Le système politique portugais face à l'intégration européenne" című szakdolgozatával. Gyakornoki és rövid tanfolyamok a Columbia Egyetemen (New York), a Georgetown Egyetemen (Washington, D.C.), a Nemzetközi Egyetemi Intézetben (Luxemburg) és az Európai Egyetemi Intézetben (Firenze). Ezt követően tanársegéd a Lisszaboni Egyetem jogi karán, tanársegéd a Genfi Egyetem politikatudományi tanszékén, valamint vendégprofesszor a Georgetown Egyetem (Washington, D.C.) kormányzati tanszékén és a School of Foreign Service (Center for German and European Studies) (1996-1998). A Lusíada Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Tanszékének vezetője (1995. október - 1999. március)". Ezek a címek összhangban vannak az egyes korábbi bizottságokat jelölő kompetenciákra és szellemi értékekre vonatkozó igényekkel. Ugyanígy a publikációs lista is. Harmadsor, a "kitüntetések, díjak és elismerések" listája mutatja európai hitelességét és központi pozícióját. Portugálián kívül díjakat kaptak az Egyesült Államokból, Spanyolországból, Olaszországból, Szlovákiából, Japánból, Brazíliából, Skóciából, Franciaországból, Lengyelországból, Görögországból, Ciprusról, Peruból, Angliából, Belgiumból, Észtországból, Csehországból, Németországból (2009 májusa óta).

A lényeg itt az, hogy az elnök életrajza inkább a személyes képességét mutatja, hogy jó európai vezetőként mutatkozzon be, mint egy általános tendenciát. Tehát azt mondja, ha a biztosok több en több magas politikus, nem magasabb európaiak, eltérve itt a főigazgatóságtól. José Manuel Barroso nyilatkozata az Európai Unió Bírósága előtti eskütételén (Luxembourg, 2005. január 21.) az első jelző. Ez mutatja ezt az ambivalenciát a tisztség meghatározásában. Kijelentette: "A Bizottságban betöltött tisztségeink átvételekor nem kell megszabadulnunk nemzetiségünktől, távolról sem. Mindannyian tapasztalataink és hagyományaink gazdagságát és sokszínűségét hozzuk a Bizottság asztalához. Valójában éppen ez a keveredés gazdagítja és erősíti a Bizottságot. Ez teszi lehetővé számunkra, hogy betöltsük szerepünket az európai közös érdekek védelmében. Ez segít nekünk abban, hogy az európai polgároknak szánt Európát építsük, egy olyan Európát, amelyet a sokszínűsége erősít, és amelyet a közös értékek egyesítenek. A függetlenség, amelynek megőrzésére ma felelősködünk, nem függ tehát attól, hogy milyen nyelvet beszélünk vagy milyen útlevelel rendelkezünk; ez egy formális elkötelezettség arra, hogy teljes autonómiában cselekedjünk, gondolkodjunk és döntsünk. A Szerződés értelmében a Bizottság tagjai "nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat egyetlen kormánytól vagy szervezettől sem". Ma Önök előtt állunk, és elkötelezzük magunkat ezen ígéret mellett". Úgy gondolhatjuk, hogy ez a beszéd nem igényel értelmezést, mivel meglehetősen reálisan határozza meg, hogy valójában kik is a biztosok. De rámutathatunk arra, hogy ez a realizmus egy kis törést jelent, mind a főigazgatókhoz és a meglehetősen homogén klub kialakítására irányuló akaratukhoz képest, mind pedig történelmi szempontból. Az ok nem sokat számít, de tudásunk szerint ez az első alkalom, hogy a függetlenség értelméről szóló megjegyzést bevezetjük. A sokféleség szemben áll a közössel, de legalábbis az egységes szervvel vagy intézménnyel, amelyet az elődök fölcseréltek. Ez a realizmus az európai intézményi retorikára jellemző idealizmus formáját ölti. Egy olyan szimbolikus értékkel megterhelt pillanatban, mint az eskütétel, a bevezetés e

a biztos funkciójának képviselőjében a képesítés nem lehet jelentéktelen.

Jelentős, hogy a többi minőségi mutató közel áll egymáshoz. Például az életrajzi folyamat már más, és új konfigurációt mutat. A kezdeti években az Európai Közösségek Közlönyében vagy a *Courrier du personnel*ban illusztrált formában bemutatott életrajzok a karrierút elemeit adták, de a nemzeti életrajzokhoz képest két további dimenzió is szerepelt: korábbi európai befektetések (tárgyalások, más pozícióban a területhez tartozott, aktivizmus, szakértelem), és gyakran korábbi publikációk, amelyek meglehetősen rendszeres helyet foglalnak el. Úgy mond, az európai tőke és a szellemi tőke együtt járt. A folyamat abban az értelemben is kollektív folyamatnak tűnt, hogy az életrajzok homogének voltak. Most úgy tűnik, hogy minden egyes biztosnak van önletrajza vagy profilja a honlapján (valószínűleg a kabinetje írta), és a politikai és ágazati kompetenciák sokkal magasabbak. A nyilvános hozzászólások hasonló tendenciákat mutatnak. Például a rangsorolás különböző formát ölt aszerint, hogy milyen helyen jelent meg, például korábban a *L'Expansion* című francia gazdasági magazinban, vagy manapság olyan lapokban, mint a *The Bulletin*, egy angol nyelvű hetilap, amely a brüsszeli külföldiek közösségét célozza meg. Az európai érték valójában sokkal relatívabb az utóbbinál.

Ez az átalakulás jobban megérthető a biztosok szocio-morfológiai szintű tanulmányozása és kollektív útjuk vizsgálata révén. Statisztikai szempontból a biztosok profilja meglehetősen egyértelműen megfelel ezeknek a jellemzőknek. Egyes biztosok európai tapasztalattal rendelkeznek. Sokan európai ügyekért felelős miniszterek voltak, vagy diplomataként vagy tárgyalóként kapcsolatban álltak az európai intézményekkel (különösen az előcsatlakozási időszakokban). Néhányan, de csak kevesen, korábbi magas rangú európai tisztviselők (mint Narjes, Ortoli, Deniau), néhányan állandó képviselők voltak (Borschette, jelenleg Balasz), és néhányan más európai intézmények tagjai (mint Albert Coppé). Voltak a föderális Európa jelentős szereplői is, mint például Spinelli. Tény, hogy ezt a népszerűséget sajátos elemek jellemzik európai befektetéseik dimenzióját tekintve. A Bizottság tagjai által tervezett konfigurációk szintén jelentősek. Például a Malfatti-bizottság és tagjai⁹ egy viszonylag homogén klub képét mutathatják, amelyet európai figurák (Borschette vagy *a fortiori* Spinelli - a jelölés napján a *Le Soir* belga hírlap azt írta, hogy "un européen de grande classe" - egy első osztályú európai), magas egyetemi hitelességű tulajdonosok (Darendorf, Barre, Coppé), vagy legalábbis tapasztalt biztosok alkotnak.

A dolgok több mutató tekintetében is megváltoztak. Először is, az európai beruházások aránya meglehetősen csekély. A gyakorlatban a biztosok háttérben soha nem áll jelentős európai tapasztalat. Ha a politikai hierarchiában betöltött legmagasabb pozíciót tekintjük, a tagállamokon belüli miniszteri pozíciók meglepő módon és túlnyomó többségben dominálnak, amint azt az alábbi táblázat is mutatja.

A biztos előtti pályafutás: legmagasabb korábbi beosztás (1)

	Szám	Százalékos arány
Miniszterelnök	7	5.0
Külügyminiszter - Külügyek	15	10.6
Pénzügyminiszter	20	14.2
Belügyminiszter - belügy/védelem	6	4.3
Miniszter vagy titkár - egyéb	43	30.5
Egyéb nemzeti politikai álláspon	13	9.2
MEP	4	2.8
Diplomat	19	13.5
Magas rangú tisztviselő - egyéb	11	7.8
Egyetem/Kutatás	1	.7
Egyéb	2	1.4
Összesen	141	100.0

(1) Ha többféle tisztséget egymás után vagy egyszerre töltöttek be, akkor általában az e táblázathoz választott sorrendet követték.

Amint azt más tanulmányok is kimutatták, ez egyre erősebb tendencia, különösen a magas rangú nemzeti alkalmazottak számának növekedésével.

	hallstein 1	hallstein 2	rey	malfatti	ortoli	jenkins	thorn	delors 1	delors 2	delors 3	santé	prod	barroso
Miniszterelnök							6				10	6	10
FA miniszter					12	8	12	6		17	15	11	21
Fin miniszter	25	20	21	20	12	15	12	22	35	22	5	9	14
Miniszter belső tér/védelem						15			6	6	5	9	
<i>Részösszeg Kormány ++</i>	25	20	21	20	24	38	29	28	41	44	35	34	45
Miniszter/titkár - más	25	30	21	10	18	15	29	28	29	33	30	31	38
Egyéb nemzeti politikai álláspon			14	20	12	23	18	17	18	17	10	9	7
MEP			7	10	6			6	6		5		
Diplomat	25	40	21	30	35	15	18	6	6	6	5	14	7
Más magas rangú tisztviselők	17	10	14	10	6	8	6	17			10	6	
Egyetem/kutatás h												3	3
Egyéb	8										5	3	
Összesen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Néhány kivételtől eltekintve, az Európai Parlamentben szerzett tapasztalatok és a Bizottságba való belépés között kevés összefüggés van. Az intézményi történelem hosszú 50 éve után elképzelhető, hogy az európai politikai karrier szerveződésének mintája - az államformákhoz hasonlóan - a csúcsra (azaz biztosra) való fokozatos emelkedés mentén alakult ki, hasonlóan ahhoz, ami a főigazgatók esetében is megfigyelhető. Ez azonban messze nem így van. Először is, az EP-ben szerzett tapasztalat viszonylag ritka.

D. Georgakakis, Tensions within Eurocracy
A Potsdami ECPR és az UACES Anger számára készített
tanulmány. 2009.

Származási ország	Szám	Volt vagy leendő európai parlamenti képviselők	%
Németország	13	1	7.7
Ausztria	2	0	0.0
Belgium	8	4	50.0
UK	12	0	0.0
Bulgária	1	0	0.0
Ciprus	2	0	0.0
Dánia	6	1	16.7
Spanyolország	6	3	50.0
Észtország	1	0	0.0
Finnország	2	1	50.0
Franciaország	15	6	40.0
Görögország	7	2	28.6
Magyarország	2	0	0.0
Írország	8	1	12.5
Olaszország	21	6	28.6
Lettország	2	0	0.0
Litvánia	1	0	0.0
Luxemburg	11	3	27.3
Málta	1	0	0.0
Hollandia	8	2	25.0
Lengyelország	1	0	0.0
Portugália	4	1	25.0
Románia	1	0	0.0
Szlovákia	1	0	0.0
Szlovénia	1	0	0.0
Svédország	2	0	0.0
Cseh Köztársaság	2	0	0.0
Összesen	141	31	22.0
Európa a 6	76	22	28.9
9 országok ¹			
bővítések	49	9	18.4
12 utolsó hozzáférés országok	16	0	0.0

Ez a valóság nem változott meg alapvetően azáltal, hogy az európai parlamenti képviselők általános választójog alapján történő megválasztása az általános választójog alapján megválasztott európai parlamenti képviselőkhez ragaszkodott 1979., csak a biztosok²¹ voltak európai parlamenti képviselők a biztosként való megbízatásuk előtt. Abszolút értékben ez alacsony szám, de relatív értékben még inkább: 21/142. Ezek közül a biztosok²¹, 11kevesebb, mint egy mandátumot, köztük kevesebb⁹, mint év³ és több néhány hónap. Ezzel szemben csak a biztosok⁴ (Bangemann, Redding, Scrivener és Patoutsis) töltöttek be két vagy több mandátumot. Bár a bizottságok elnökeinek és alelnökeinek száma viszonylag magas - a biztosok fele -, ez inkább a jelentős mennyiségű politikai tőkéhez, mint a hosszú távú befektetéshez kapcsolódik. Csak kevesen kombinálják az EP-ben eltöltött jelentős élettartamot és a Parlamenten belüli jelentős mandátum birtoklását. Ilyen kis minta mellett nehéz következtetéseket levonni a nemzeti eltérésekről, de a belgák (4/8), a spanyolok (3/6) és a franciák (6/15) esetében ez a kapcsolat észrevehetően erősebb, mint a belgák esetében.

Britek (0/11) és németek (1/11). Közülük aztán kevesen lesznek európai parlamenti képviselők, és még kevesebben hosszú időn keresztül. Talán meglepő, hogy a leghosszabb karriert nem a leghíresebb európaiak futották be, mint például Carlo Ripa di Maena, akinek a profija meglehetősen atipikus (piemonti arisztokrata család tagja, a PCI diákmozgalmaiban vett részt, majd kizárták a pártból, a Velencei Biennále elnöke, közelebb került Craxihoz, mielőtt 1979-ben európai parlamenti képviselő lett).

NÉV	ORSZÁG	BEGIN COM	END COM	DATE EP	ELŐTTE UTÁNA
Bangemann	Németország	Jan-89	sept-99	73fev to 84	EP az EK előtt
Bonino	Olaszország	1995. január	sept-99	79 89-re; 8999-re avr2006	EP előtt és előtt az EK után
Busquin	Belgium	Sept-99	június-04	99 (július-szept.); mivel 2004	EP előtt és előtt az EK után
Cheysson	Franciaország	Április 1973	Jan-89	89 a címre. 94	EP az EK után
Cresson	Franciaország	1995. január	sept-99	79 június81	EP az EK előtt
Dalsager	Dánia	január 81.	január-85.	73 a címre. 74	EP az EK előtt
De Clercq	Belgium	január-85.	Jan-89	79 hogy azt81án 89 a címre. 2004	EP előtt és előtt az EK után
Delors	Franciaország	január-85.	1995. január	79 a címre. 81	EP az EK előtt
Deniau	Franciaország	július 67.	Április 1973	84 az avr86-nak	EP az EK után
Lardinois	Hollandia	Jan-73	Jan-77	63 a címre. 67	EP az EK előtt
Mac Sharry	Írország	Jan-89	Jan-93	84 március87-ig	EP az EK előtt
Martino	Olaszország	július 67.	Június-70	64 a címre. 66	EP az EK előtt
Matutes Juan	Spanyolország	január 86.	Április 1994	94 május96-ig	EP az EK után
Oreja	Spanyolország	Április 1994	sept-99	89 június93-ig	EP az EK előtt
Palacio Valle-Lersundi	Spanyolország	sept-99	nov-04	99 (július-szept.)	EP az EK előtt
Papoutsis	Görögország	1995. január	sept-99	84 Jan95-nek	EP az EK előtt
Pisani	Franciaország	Május 1981	Decembe r 1984	78Március és május81	EP az EK előtt
Reding	Luxemburg	sept-99		89 a címre. 99	EP az EK előtt
Rehn	Finnország	július-04		95 to nov 96	EP az EK előtt
Rey	Belgium	Jan-58	Június-70	79 július80-ig	EP az EK után
Ripa di Meana	Olaszország	január-85.	Jan-93	79 to et84 to94 99	EP előtt és előtt az EK után
Santer	Luxemburg	1995. január	március-99	74 július79 et 99 a címre. 2004	EP előtt és előtt az EK után
SCARASCIA MUGNOZZA	Olaszország	március-72	Jan-77	61 a címre. 72	EP az EK előtt
Scrivener	Franciaország	Jan-89	1995. január	79 a jan89-nek	EP az EK előtt
Spinelli	Olaszország	July-70	július-76	76oct-tól május86-ig	EP az EK után
Tajani	Olaszország	Május 2008		94 május08-ig	EP az EK előtt
Tüske	Luxemburg	január 81.	január-85.	59Március és July79	EP az EK előtt
Van Miert	Belgium	Jan-89	sept-99	79 a nov85-nek	EP az EK előtt
VARFIS	Görögország	január-85.	Jan-89	84 a jan85-nek	EP az EK előtt
Vitorino	Portugália	sept-99	nov-04	94 az oct95-hez	EP az EK előtt
Vredeling	Hollandia	Jan-77	január 81.	58 a címre. 73	EP az EK előtt

Egy másik mutató, a biztosok hosszú életkora más megállapításokat tesz, mint a magas rangú európai tisztviselők és a nemzeti képviselők esetében.

kormányok. A 142 biztos több mint felének (76) egy, 46-nak két, 19-nek pedig három mandátummal rendelkezik. Ezeket a populációkat azonban érdemes közelebbről megvizsgálni: a 19 három mandátummal rendelkező biztos közül csak 9 rendelkezik 12 éves tapasztalattal, azaz ténylegesen kitöltötte három mandátumát; a többiek a mandátumuk kitöltése előtt távoztak. Egy másik jelentős elem, hogy a három mandátummal rendelkező biztosok mindegyike 1999-ben, a Santer-bizottság lemondásával egy időben távozott. A Barroso és a Prodi Bizottságok alatt már nincs olyan politikai személyzet, amely hosszú távú tapasztalattal rendelkezett volna a feladataik ellátásában.

A mandátumok száma az EK-ban	Szám
1	76
2	46
3 vagy több	19
Összesen	141

Ami az Európával kapcsolatos egyéb kötelezettségvállalásokat illeti, amelyek a biztosjelöltséget megelőzően felhalmozott erőforrásokról tanúskodhatnak, azok az első vizsgálat alapján kevésnek és kevésnek tűnnek (a kiegészítő anyagok azonban tanulmányozás alatt állnak, nevezetesen a sajtóban megjelent életrajzok). Ezeket a példákat olvasva azt állíthatjuk, hogy a korábbi európai aktivizmus felértékelődése kompenzációs hatás lehet az állítólag leginkább euroszeptikus országokból vagy áramlatokból származó bizottsági tagok számára, mint például a dán európai mozgalom elnöke. A korábbi európai tisztviselők esete is eltérő - Deniau és Ortoli például viszonylag hagyományos, francia vezető tisztségviselőként megtett út után került az EB-be, míg Narjesnek hosszabb életút jutott.

Bár ez nem igazolja az uniós intézményekbe való integrációt, a felsőoktatási szint mutatóját figyelembe kell venni. Ez inkább a társadalmi-politikai következmények szempontjából érdekes, mint önmagában. Először is, az európai magas rangú tisztviselőkhöz való közelséget vagy távolságot mutatja. Azt is mutatja, hogy milyen mértékben felelnek meg a társadalmilag elfogadott meghatározásoknak, és különösen azoknak, amelyeket a biztosok az első években értékelnek. A technokrata figurája valóban a tagállamokkal szemben épült fel, és a tagok szakértelmének és szellemi tőkéjének felértékelésével járt együtt (Georgakakis 1999). A reprezentációkat tekintve ez a figura nagyon közel állt az időbeliség (amelyet a kormánytagok testesítenek meg) és az intemporális (a hosszú távú érdekek előrettekintő víziója, amelyet a bizottsági tagok védelmeznek) közötti ellentétnek. Ez a figura a biztosok hivatalos életrajzaiban jelent meg. Valóban nagyon szembetűnő, hogy ez utóbbiak tartalmazzák az összes publikációjukat. Feltűnő az olyan bizottságok egyedisége, mint a Dahrendorfból, Barre-ból és Coppéból álló Malfatti-bizottság. A 60%-os arány az első bizottságok időszakában az utolsó kivételével csökkent, a bővítési biztosok nagyon tudományos profilja miatt.

Végül pedig a biztosok nem fektetnek be az Európával kapcsolatos karrierbe, amikor távoznak. A bizottsági megbízatás lejáta utáni karrierstruktúrák változatosak. A legtöbb esetben azonban vagy visszatérnek a nemzeti politikai karrierjükhöz, vagy a legtöbb esetben a következő pozíciót töltik be

a gazdasági területen betöltött pozíciók. Ez az alábbi táblázatban felvázolt
struktúrában látható:

A Bizottság utáni karrier típusai (a legjelentősebb pozíciót figyelembe véve) (1)

	Számok	Százalékos arány	"Net" százalék (2)
Pályafutás vége (nyugdíjba vonulás, halál)	16	11.3	
Karrier még mindig folyamatban	27	19.1	
Kormány	18	12.8	18.9
<i>Magasabb pozíció</i>	8	5.7	8.4
<i>Egyenlő pozíció vagy új tag</i>	10	7.1	10.5
MEP	7	5.0	7.4
Nemzetközi szervezet	1	0.7	1.1
Diplomácia	13	9.2	13.7
Magánvállalkozás	24	17.0	25.3
<i>Bankok</i>	14	9.9	14.7
<i>Iparág</i>	8	5.7	8.4
<i>Tanácsadás</i>	2	1.4	2.1
Egyetem	8	5.7	8.4
Helyi/nemzeti képviselő	8	5.7	8.4
Pártirányzat	5	3.5	5.3
Gondolkodásközpont/tanácsadó	6	4.3	6.3
Egy jelentős nemzeti szervezet irányítása	5	3.5	5.3
Egyéb vagy N/A	3	2.1	
Összesen	141	100.0	100.0

(1) Ha többféle pozíció típus egymás után vagy egyidejűleg került betöltésre, akkor általában az e táblázathoz választott sorrendet követték.

(2) Kivéve a pályafutás végét, a bizottságnál folyamatban lévő pályafutást és az egyéb vagy N/A. n = 95

A karriertípusok megfigyelése azt mutatja, hogy a Bizottságban betöltött mandátum olyan szakasz, amely nem feltétlenül lendíti fel a karriert. Vagy véget ér, abban az értelemben, hogy véget vet a pályafutásnak, vagy az átalakulás időszaka. Ez a helyzet a gazdasági tisztségeket betöltők esetében. Fenntartható is. A volt miniszterek számára, akik az EK-mandátumuk végén ismét miniszteri tárcát találnak, a Bizottságban végzett munka nem feltétlenül biztosít magasabb pozíciót. Ez fontos szempont, mivel ellentmond az intuíciónak, és kétségtelenül elhomályosítja néhány jelentős eset, mint például Hillery, aki Írországból lett elnök. Azt gondolhatnánk, hogy ahogy Döring állítja, a biztosok várható nemzeti visszatérése egyfajta nyomásgyakorlás, de egyben előléptetés is. Valójában ez nem így van, ami nem jelenti azt, hogy a biztosok nincsenek ezzel tisztában. A 11 miniszter közül, akik újra felvették a miniszteri feladatokat, a "kisebb" miniszterek 2/3-át előléptették, és voltak új 7 miniszterek is. Ezeket az utakat és következményeiket egy másik írás részletesebben is ki fogja fejteni. A lényeg itt az, hogy a kollégiumi mandátum ritkán vezet európai politikai karrierhez, hanem inkább egy átváltási operátor, amely lehetővé teszi a gazdasági területre befektető politikai elit számára, hogy ezen a területen további lehetőségekkel folytassa. Az ilyen pályák értelme is a tágabb elitsztratégiában rejlik, és nem feltétlenül egy konkrét európai pálya kiépítésében.

Következtetés

Ez a tanulmány kimutatta, hogy a biztosok és a vezető tisztségviselők pozícióinak szerkezete és különösen a hosszú távú kollektív pályájuk alakulása meglehetősen eltérő kimenetelű. A politika szakemberei és a vezető tisztségviselők közötti különbségtétel mellett az európai adminisztrátorok általában részt vesznek az európai társadalmi pozíciók hosszú távú, az európai intézményekhez szorosan kapcsolódó építésének folyamatában, míg azok, akik megtestesítik tekintélyüket (biztosok), egyre kevésbé vesznek részt ebben.

Ebben az értelemben tanulmányunk hozzájárul az Európai Bizottság és annak mélyreható átalakulásainak jobb megértéséhez (Egeberg 2007). Azáltal, hogy egy új, az európai szociális befektetésekkel kapcsolatos törésvonalat tár fel, kiegészíti a különböző tanulmányokat, amelyek azt az általános hipotézist igyekeznek minősíteni, hogy az EK ügynökei nemzetek feletti értékeket és érdekeket is megtestesítenek (Hooghe Egeberg2001, 2007). Lehetővé teszi továbbá, hogy jobban megértsük számos olyan kontextuális feszültség feltételeit, amelyek az EK-n belül időnként különböző pontokon jelentkeztek, mint például a bevezetőben említett Verheugen-polémia (Wille, 2007), az EK adminisztratív reformjával kapcsolatos viták és általános félreértések (Bauer 2008, Ellinas Suleiman 2008), vagy az európai válság értelmezései (Ross 2007). Ezek az epizódok valóban mély szociológiai átalakulások és kontextuális sajátosságok konvergenciájának termékeként értelmezhetők. Egyrésztől egy olyan csoport közötti ellentétet foglalnak magukban, amely Európa építésével építette fel magát, egy olyan kontextusban, ahol az Európai Bizottság reformja megkérdőjelezi az európai közszolgálat (az "építő" ethoszon alapuló, Georgakakis 2008) ethoszát, a köztisztviselőket közigazgatási végrehajtókká változtatja, akik ugyan erkölcsösebbek (Cini 2008), de közömbösebbek a többi közigazgatási alkalmazottal szemben, és veszélyeztetni a reprodukció objektív struktúráit, különösen a szerződéses munkavállalók nagyarányú felvétele révén; másrészt egy egyre kevésbé "európai" és egyre inkább politikai csoport egy olyan kontextusban, ahol Európa legtöbb politikai előrelépését megkérdőjelezi az alkotmányos válság és az, amit sok kommentátor és a terület szereplői úgy tekintenek, hogy a Delors-korszak vége óta a tagállamok újra ellenőrzik a Bizottságot.

Általánosabb szempontból reméljük, hogy a politikai elitekről és az európai integrációról szóló vitában új kutatási irányt vázoltunk fel. Ez abban áll, hogy az európai integráció egyik mechanizmusát nem az elitek szocializációjában vagy gondolkodásmódjuk hipotetikus átalakulásában keressük, hanem abban, hogy az eliteket mi teszi őket elitté, társadalmi befektetéseik és tőkék típusa lényegesen átalakul (lásd még Cohen, Dezalay, Marchetti, 2007, Kauppi 2007, Georgakakis2009, 2008). Általánosabban hozzájárulhat az "elitizációs folyamatok" és a "kialakuló hatalmi tér kialakulása" közötti kapcsolatok jobb megértéséhez az elitelmélet területén, valamint az EU-tanulmányok új interdiszciplináris perspektíváihoz (Warleigh-Lack 2008).

Referenciák

- Andréone (Fabrice), 2008, "Les grands principes de la fonction publique européenne", in la fonction publique européenne, ENA, collection concours européen.
- Ban (Carolyn), "Az Európai Bizottság személyzetének 2008.felvétele és kiválasztása: A szent tehén eltávolítása az útból." Az UACES éves konferenciáján (Edinburgh, szeptember, online elérhető2008. a <http://carolynban.net> oldalon.
- Bauer (Michael) szerk., 2008: *Journal of European Public Policy*, különszám: "Reforming the European Commission", *Journal of European Public Policy*, Vol. 15,2.
- Bauer (Michael), 2008 : "Diffúz szorongások, megfosztott vállalkozók. Commission Reform and Middle Management", in BAUER Michael (szerk.), "Reforming the European Commission", Special Issue *Journal of European Public Policy*, Vol. 15,2.
- Bourdieu (Pierre), 1994: *Az állami nemesség: elitiskola és a hatalom mezeje*, ford. Lauretta C. Clough, (Cambridge/Mass, Polity Press.), (121), p1994. 1-18.
- Bourdieu (Pierre), 1996: "Rethinking the state: genesis and structure of the bureaucratic field", *Sociological Theory* (Cambridge/Mass.).
- Bourdieu (Pierre), 1998: Polity Press/Blackwell, Cambridge/Mass
- Charle (Christophe), 1997, "Légitimités en péril, Éléments pour une histoire comparée des élites", *Actes de la recherche en sciences sociales*, 116-117, p. 39-52.
- Charle (Christophe), "2001Prosopography (collective biography)", in *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*, Oxford, Elsevier Science Ltd., vol. pp18., 12236-12241.
- Charle (Christophe), "2005,Les "sociétés impériales" d'hier à aujourd'hui. Quelques propositions pour repenser l'histoire du second XXe siècle en Europe", *Journal of Modern European History* , 2005/2, p. 123-139.
- Cini (Michelle), 2007, "Az integrációtól az integritásig: Közigazgatási etika és reform az Európai Bizottságban", Manchester: Manchester University Press.
- Cohen (Antonin), Dezalay (Yves), Marchetti (Dominique), 2007, "Constructions européennes" spécial issue from *Actes de la recherches en sciences sociales*, n°166-167, mars.
- Cohen (Antonin), Vauchez (Antonin), 2007a, (dir.), *Anatomie d'un 'moment constituant' européen. Elitek, mobilisations, votes*, Bruxelles, Presses de l'Université libre de Bruxelles.
- Dogan (Mattei), Highley (John), szerk. 1998, *Elites, Crises and the Origins of Regimes*, Lanham, Rowman and Littlefield.
- Döring (Holger), "2007,A biztosok testületének összetétele. Patterns of Delegation", *Európai Unió politika*, 207-2282., kötet.8,
- Egeberg (Morten), "2006,Végrehajtó politika a szokásos módon: Journal of European Public Policy, 1-15.13, kötet.
- Egeberg (Morten), (szerk.2008.) különszám: "Egy új végrehajtási rend felé Európában?", *West European Politics*, Vol 31(4)
- Ellinas (Antonis) és Suleiman (Ezra), "2008,Reforming the Commission: between modernization and bureaucratization", in BAUER, Michael (szerk.), "Reforming the European Commission", Special Issue *Journal of European Public Policy*, Vol. Issue. 15,2.

- tanulmány. 2009.
- Eymeri (Jean-Michel) et Georgakakis (Didier), 2008, "Les hauts fonctionnaires de l'Europe", dans Céline Belot, Paul Magnette et Sabine Saurugger, *Science politique de l'Europe*, Economica.
- Fligstein (Neil), 2002, 'Social Skill and the Theory of Fields' *Szociológiai elmélet*, 19. kötet Oldalak 2,105- 125
- Fligstein (Neil), *Euroclash2008; The EU, European Identity, and the Future of Europe*, New York, Oxford University Press.
- Georgakakis (Didier) "1999,Les réalités d'un mythe : figure de l'eurocrate et institutionnalisation de l'Europe politique ", in D. Dulong et V. Dubois, (dir.), *La question technocratique*, Strasbourg, Presses Universitaires de Strasbourg, collection " science politique de l'Europe ", p. 109-128.
- Georgakakis (Didier) et de Lassalle (Marine), "2004,[Les directeurs généraux de la Commission européenne : premiers éléments d'une enquête prosopographique](#)", *Regards Sociologiques*, 6-33. o2004.
- Georgakakis (Didier), 2008a, "[Az európai közszolgálat mint csoport : szociológiai megjegyzések az "eurokraták" közös kultúrájáról](#)", in Joachim Beck, Franz Thedieck, dir., *The European Dimension of Administrative Culture*, Baden Baden, Nomos-Verlag.
- Georgakakis (Didier), 2008b, "[The Historical and political sociology of the EU : what's new in France ?](#)" ([Az EU történeti és politikai szociológiája: mi újság Franciaországban?](#)), megjelenés a Political Science and Politics című folyóiratban, először a GSPE.eu-ban munkadokumentumként jelent meg.
- Georgakakis (Didier), de Lassalle (Marine), 2006: "L'eupéanisation du personnel politico-administratif européen : sociographie des directeurs généraux de la Commission européenne", in O. Baisnée et R. Pasquier, *L'eupéanisation des sociétés nationales*, Paris, CNRS. Először angolul jelent meg: "[Who are the DG ? Trajectories and carrers of the directors-generals of the Commission](#)", *EU consent working papers*.
- Georgakakis, Didier, de Lassalle, Marine, 2007: "[Les très hauts fonctionnaires de la Commission européenne : genèse et structure d'un capital institutionnel européen](#) ", *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*, n° 166-167, p. 39-53.
- Georgakakis, Didier, de Lassalle, Marine, 2008, "[Where have all the lawyers gone? Structure and transformations of the top European Commission officials' legal training](#)", Firenze RSCA Working Paper, megjelenik in: 2009P. Dewitt et A. Vauchez, *The Legal Field*.
- Gill, Graeme, *Bourgeoisie2008, State and democracy, Russia, Britain, France, Germany and the USA*, New York, Oxford University Press.
- Hermann R. K., Risse T. és Brewer M. B. 2004, *Transznacionális identitások. Becoming European in The EU*, Oxford, Rowman & Littlefield kiadó.
- Higley (John), Hoffmann-Lange (U.), Kadushin (Charles), "Elite Integration in Stable Democracies : A. Reconsideration", *European Sociological Review*, n°7, 1991,
- Lisbeth Hooghe, "2001,*Az Európai Bizottság és Európa integrációja. A kormányzás képei*" Cambridge. Cambridge University Press.
- Joanna Jean et Smith Andy, "2002,*Les commissaires européens : technocrates, diplomates ou politiques ?*", Paris, Presses de Sciences Po.
- Journal of European Public Policy*, 2008, különszám: "Az Európai Bizottság reformja", kötet15szám5 2008
- Kaiser (Wolfram), Leucht (Brigitte), Rasmussen (Morten), 2008, "The Origins of a European Polity. Az európai történelem új kutatási menetrendje, In Kaiser (Wolfram), Leucht (Brigitte),

- tanulmány. 2009.
- Rasmussen (Morten), szerk., 2008, *The History of the European Union Origins of a Trans- and Supranational Polity 1950-72*, Routledge/UACES Contemporary European Studies, 1-11. o., ford.
- Kauppi, (Niilo), *A megtestesülés 2000, politikája. Habitus, hatalom és Pierre Bourdieu elmélete*, Frankfurt, Peterlang.
- Kauppi, (Niilo), 2005: Manchester: *Demokrácia, társadalmi erőforrások és politikai hatalom az Európai Unióban*, Manchester: *Democracy, social resources and political power in the European Union*: Manchester University Press, Manchester: Manchester University Press
- Kauppi (Niilo), 2007, "Racionalitás, intézmények és reflexivitás az EU-ban: Néhány ontológiai és episztemológiai megfontolás", az ECPR konferenciára készített tanulmány, amely a gspe.eu honlapon munkadokumentumként jelent meg.
- Kauppi, "2009A Sociological Approach to EU Politics", megjelenés alatt: Adrian Favell et Virginie Guiraudon (szerk.) *Sociology of the EU*, Palgrave, 2009.
- MacMullen Andrew, "1997, Európai biztosok, 1952-95". In Nugent Neill. Ed., "1997, Az Unió szívében. Tanulmányok az Európai Bizottságról." London: London: MacMillan.
- Reinhard (Wolfgang), *Power 1996, Elites and State Building*, Oxford University Press, 336 oldal
- Robinson (William I.), 2001, "Társadalomelmélet és globalizáció: *Theory and Society*, Vol. No30. Apr2., 2001.
- Ross (George), "2008, European Elites Reflect on the EU's Crises", ECPR Draft, április.
- Ross, G. (1995) *Jacques Delors és az európai integráció*. Oxford és New York: Oxford University Press.
- Savage (Mike), Williams (Karel), *Remembering 2008, Elites, Sociological Review Monographs*, Wiley-Blackwell, p312.
- Scott (John), "Modes of power and the re conceptualisation of élites" in Savage (Mike), Williams (Karel), *Remembering 2008, Elites, Sociological Review Monographs*, Wiley-Blackwell.
- Shore (Chris), 2000: *Building Europe, The cultural politics of European integration*, London, New York, Routledge.
- Smith (Andy) "2003, Ki kormányoz Brüsszelben ? Une comparaison des configurations de leadership de Delors, Santer et Prodi", in Smith Andy et Sorbet Claude, *Le leadership politique et le territoire. Les cadres d'analyse en débat*, Presses Universitaires de Rennes, Res puiblica.
- Smith Andy (2003), "Why European Commissioners Matter", *Journal of Common Market Studies*, (411).
- Smith Andy, *Politika 2004, és az Európai Bizottság. Szereplők, kölcsönös függőség, legitimitás*, London, Routledge.
- Stevens (Ann) Andley Stevensszel, 2001: *Brussels Bureaucrats, The administration of European Union*, London, Palgrave.
- Stone Sweet (Alec), "2007, Integration and Constitutionalism in the European Union" in Cohen A., Vauchez A., dir., *Anatomie d'un "moment constituant" européen. Elites, mobilisations, votes*, Bruxelles, Presses de l'Université libre de Bruxelles.
- Vauchez (Antonin), 2008 "A gyenge mező ereje: *Nemzetközi Politikai Szociológia*, vol. n°2 2,
- Warleigh-Lack (Alex), 2008, "Interdisciplinarity in Research on the EU", In Kaiser (Wolfram), Leucht (Brigitte), Rasmussen (Morten), szerk., 2008, *The History of the European Union Origins of a Trans- and Supranational Polity 1950-72*, Routledge/UACES Contemporary European Studies , p. 206-220.

D. Georgakakis, Tensions within Eurocracy
A Potsdami ECPR és az UACES Anger számára készített
tanulmány. 2009.

Weber (Max), 1947, *The Theory of Social and Economic Organization*, fordította AM Henderson és T Parsons, New York, Oxford University Press, paperback édition.

Wille, (Anchrit), "2007, Bridging the Gap: Political and Administrative Leadership in a Reinvented European Commission", in EGERBERG, Morten (Ed.) (2007), "Institutional Dynamics and the Transformation of Executive Politics in Europe", CONNEX Report Series Nr. 3, Mannheim, 7-42.

Wille (Anchrit), előadás 2009, az EUSA találkozón, LA, április

Wonka (Arndt), "2007, Technokratikus és független ? The Appointment of European Commissioners and its Policy Implications", *Journal of European Public Policy*, 14, 169-189.